

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVIII. évfolyam
8419. szám
8 oldal 30 banl
Vasárnap
1972.
április 16.

Az első vonalban

Az épülő Vegyipari Kombinát emberi krónikájához (2)

Hétköznap a telepen. Az ég borus, esőse álló idő. Találomra szólított meg egy fiatalembert, aki egy több méter magas betonkolosszus tetején készíti a fazsalut, az öntésre kerülő cement formáját.

— Mi lesz, ha megered az eső? Leállnak?
— Dehogynis állunk — válaszolja kiegyenesedve, s most látjuk csak, hogy a fiatalok overallos szőke fiatalembernek ismerős az arca.

— Mondja, nem találkoztunk mi már valahol?

— Hacsak nem a Vagongyárban — válaszolja csendesen, s aztán ismét lehajol, hogy folytassa a munkát.

Itt nem tétlenkedik senki, csak nehezen szakítanak időt maguknak az emberek a beszélgetésre, minden perc drága.

Sziksz Antal a neve a fiatalembernek.

— Miért hagyta ott a Vagongyárat?

— Ne mondják így, hogy otthagytam. Ott maradtam volna én, jó munkám volt ott is, meg voltam elégedve, de hát itt lakom egy hajításhírnye a teleptől, s nekünk, vasműveseknek sokat számít, hogy itt közelben találunk munkát. Eddig hajnalban keltem, késő délután értem haza, ide meg délután is kikarikázhatok. Több idő jut a családra, a két gyerekre, az asszonyra, a kertre.

— Hogy van megelégedve a munkatársaiával?
— A munkatársaimmal, azokkal nagyon. Csiki Dénes csoportjában dolgozom. Ez a legjobb csoport. Vagyunk itt románok, németek, magyarok s úgy élünk, mint a testvérek. Dolgozunk és szép munkát végzünk. Mert ez is fontos, nagyon fontos a munka szépsége.

— Mit tart szépnek a munkájában, Sziksz Antal?

— A fiatalember előrenyújtja kezét és, a falba mutat.

— Nézzék azokat a vasbetonpilléreket, milyen gyönyörűen ívelnek az ég felé. A mi csoportunké volt ott is az első szó, mi készítettük a formákat. Ott nem szabad hibázni, egyetlen centiméterrel sem szabad eltérni a rajztól.

— Párttag, Sziksz elvtárs?

— Igen, csaknem tíz esztendeje. S a jó munkára ez is kötelező.

— És még mi?

— A csoport szelleme, amelyben dolgozom, mert itt nálunk nem élek meg a lövészek.

— Mi történik azzal, aki elkésik, vagy ittás állapotban jelentkezik munkára?

— Ilyen nálunk nincs. Azt elzavarnánk. Az nem lehet igazi munkás. Munkásnak lenni fegyelmet, öntudatot, szakértelmet jelent.

— És hogy lesz valakiből jó munkás, hogy sajátítja el ezeket a tulajdonságokat?

— Munkás valaki a munkától, a munkától.

KILIN SÁNDOR
SCHIFF LÁSZLÓ

(Folytatása a II. oldalon)

Kukoricavetési ankét

Szorgalom — eső — öröm...

Esetli Igazában, s hosszú idő után esett. A föld munkásai várták, mint gyermek a friss kalácsot; a föld kicserepesedett ajakait áhitotta, a növények tikkadtan nyujtogatták zsenge leveleiket az ég felé. Esetli Aranyat érő eső. Aranyat? Semmilyen nemesfémbe, vagy drágakőbe értékét kifejezni nem lehet. Hiszen népünk kenyéréről, szocialista nemzetgazdaságunkról van szó, s ez drágább nekünk a világ összes kincsénél, drágakővénél.

Pénteken délután zuhogó esőben indulunk terepre. Tudtuk a határban nem találunk senkit. Mégis hajlott bennünket valami belső érzés és az az öröm, hogy esik az eső. Sofrónyán az ódon kastély ajtajában emberek álltak. Gépesítők, mező munkások, könyvelők. Álltak, csak úgy, néztek, hogyan esik az eső. Amikor pedig elállt a gyors áprilisi zápor, az emberek kitódultak az utcákra, mint népünnepekor, a gyerekek térdig gázoltak az árkokban összefutott vízben. Mindenki örült. Székesúton a termelőszövetkezet székházában találjuk Trică Moise mérnököt, a gazdaság elnökét, Zimmer Miklóst, a községi pártbizottság titkárát, Purdi Mihait, a megyei pártbizottság aktivistáját és több vezetői tagot, akiket az aznap délutáni záporos üzött az irodába a zsongó határból. Ezt a kis lélekzétvételnyi szünetet arra használták fel, hogy újabb „csatateret” dolgozzanak ki a növényápolás, a dinnyevetés és a zöldtakarmányok betakarítását

illetően. Ez van napirenden. S ez a legfontosabb teendő. Hallgatjuk a vitát: itt ez, ott azt kell tenni. Aztán néhány adatot jegyzünk fel, amelyek a gazdaság tevékenységét tükrözik.

— A kukoricavetés napi üteme 100 hektár. Előreláthatólag vasárnap befejezzük a 600 hektár tengeri vetését. (Tegnap telefonon érdeklődtünk Székesúton a vetés helyzetéről. Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy amikor e sorok nyomdafestéket látnak, Székesúton az utolsó hektáron vetik a tengerit.) Elvégeztük a 168 hektár cukorrépa porolását. Naponta mintegy 350 szövetkezeti tag dolgozik a határban — mondta Trică Moise, a gazdaság elnöke.

Jó körülmények között szervezés + megfeszített munka — kitűnő gazdasági eredmény. Ime az összefogás, a románok s az együttélő nemzetiségek — németek, magyarok — közös munkájának gyümölcse. Cociuban Gheorghe, Wuchi István, Albot Gheorghe, Kosztár Károly, Birau Ștefan és Moza György gépkezelők vetették el (már mondhatjuk így) a 600 hektár kukoricát.

Órákhosszat robog terepjárónk a szítáló esőben. Chișneu Criș felé közeledünk. A határt kémleljük, s látogatjuk, mennyi esett. Eppen csakhogy elverte a föld porát. S ez nem akadályozta meg abban a chișneui crișieket, hogy megszakítás nélkül folytassák a munkát. Cristea Gheorghe főmérnököt, a répa-földön találjuk. Traktorok húznak el mellettünk, fehér porfelhőt hagyva maguk mögött. Porozzák a cukorrépát.

CSIGYÁR ISTVÁN
KOVÁCS SÁNDOR

(Folytatása a II. oldalon)

Egyetlen perc se teljen el munka nélkül

A termelő kapacitások teljes kihasználására szólította föl a termelőegységek dolgozóit NICOLAE CEAUȘESCU elvtárs, az építkezési és ipari vállalat- és fővállalatvezetők februári országos értekezletén az alábbi jelszóval: „Egyetlen gép, egyetlen berendezés se dolgozzék az előirányzott teljesítménymutató alatt, egyetlen perc se teljen el munka nélkül.” Miként illetik gyakorlatba pártunk fölítkárának eme utmutatását, mit tesznek azért, hogy egyetlen perc se teljen el hiába az ember értékes munkaidejéből? Erre kerestünk választ, de főleg az idézett jelmondat második részére öt aradi ipari egységben, amikor jelen voltunk a műszakváltásoknál. Az első műszakban a December 30 Textilüzemek II. számú gyáregységében (Teba) és a Victoria órágyárban, a második váltás kezdetekor az aradi fűrészarúgyárban s végül a harmadik műszak elején a Vagongyár II. részlegén és az Electrometal Helyiipari Vállalat II. részlegén voltunk jelen.

Ankétunk tapasztalatait és — röviden — következtetéseinket lapunk harmadik oldalán közöljük.

Lapunk IV.-V. oldalán

Irodalom
Művészet
Közművelődés

BELPOLITIKAI KRÓNIKA

Az elmúlt vasárnap

Pártunk fölítkára, közvetlenül azután, hogy visszatért nagy nemzetközi visszhangot keltett afrikai körutjáról, ismét meglátogatta a bukaresti piacokat. A háziasszonyokkal, vásárlókkal, fővárosi lakosokkal, kereskedelmi szakemberekkel folytatott beszélgetések a Központi Bizottság székházában csúszosodtak ki, ahol a főváros vezetői, a kereskedelem felelős tényezői konkrét utmutatásokat kaptak a lakosság jobb, bőségebb ellátásával kapcsolatban. A látogatás során ismét megmutatkozott annak a közvetlen, eleven dialógusnak a hasznossága, melyet Nicolae Ceașescu elvtárs meghonosított, annak a munkatársainak az eleven ereje, melyet pártunk alkalmaz azért, hogy minden kérdésben kikérje a dolgozók véleményét. Megmutatkozott ugyanakkor az is, milyen nagy figyelmet fordítunk a lakosság életszínvonalának állandó emelésére, mennyire szoros kapcsolat áll fenn bel- és külpolitikánk között.

Az RKP KB Végrehajtó Bizottsága

Április 11-én megtartott ülése különben ugyanezt bizonyítja. A párt magas vezető-

sége, miközben Ceașescu elvtárs beszámolóját hallgatta küldöttségünk afrikai tárgyalásairól, a tárgyalások eredményeiről, az ország minden helységében a dolgozók táviratokban, levelekben fejezték ki egyetértésüket a látogatással, az afrikai megbeszélések eredményeivel. Elég, ha felkapozzuk a lapokat, hogy meggyőződhesünk arról a teljes egységről, mely a pártvezetőség és dolgozó népünk között van. A Végrehajtó Bizottság — mely egyébként új öt éves tervünk egyes objektumairól is döntést hozott, — az idei május elseje megünneplésével kapcsolatban is határozott. Figyelembe véve egyes munkaközösségek és a szakszervezetek javaslatait, elhatározta: ebben az esztendőben kulturális és sportrendezvényekkel, ünnepi gyűlések keretében ünnepeljük meg a munka, a dolgozók nemzetközi szolidaritásának napját. Egy fél hónap maradt még május 1-ig, s ezt a fél hónapot párt-szervezeteinknek és -szerveineknek, a szakszervezeteknek a novemberi plenáris szellemében kidolgozott program fokozott megvalósításával, a politikai-nevelői tevékenység erősítése jegyében kell megszerveznünk, annak érdekében, hogy mozgósítsák a dolgozókat az állami terv megvalósítására. Ebben az időszakban kerül

K. S.

(Folytatása a VII. oldalon)

A Román Kommunista Párt Központi Bizottsága, az Államtanács, a Minisztertanács részéről

A Román Kommunista Párt Központi Bizottsága, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa és a Minisztertanácsa mely fájdalommal közli, hogy folyó év április 15-én, hosszas és nehéz szenvedés után elhunyt Andruța Ceașescu elvtárs, Nicolae Ceașescu elvtársnak, a Román Kommunista Párt fölítkárának, az Államtanács elnökének az apja.

Andruța Ceașescu elvtárs 1890-ben, az Olt megyei Scornicești községben született, szegényparaszti volt, aki az akkori idők nehéz körülményei között 10 gyermekét a munka és a becsület, az emberség és a hazaszeretet szellemében nevelte fel.

Élete során sokat szenvedett a burzsoá földesuri rendszer nehéz körülményei között; fia, Nicolae Ceașescu forradalmi tevékenysége miatt, amelyet teljes meggyőződéssel támogatott, szembe kellett néznie a burzsoá-földesuri csendőrség és rendőrség terrorjával.

T Á V I R A T

KEDVES CEAȘESCU ELVTÁRS!

Mély fájdalommal szereztünk tudomást édesapádnak, Andruța Ceașescunak az elhunytáról. Élete a munka, a család, a hiven szolgált közösség iránti odaadás példaképe volt. Drága Ceașescu elvtárs, ezek-

1945-ben tagja lett a Román Kommunista Pártnak és az Ekésfrontnak, különböző tömegszervezeti és állami funkciókat töltött be; elnöke volt a Földreform Bizottságnak, majd polgármestere a községnek, titkára a Mezőgazdasági Szakszervezeti Bizottságnak.

Aktívan részt vett a Scornicești-i mezőgazdasági termelőszövetkezet megalakításában és fejlesztésében, s 73 éves koráig dolgozott annak tagjaként. 1945 és 1960 között fáradhatatlan társadalmi tevékenységet fejtett ki.

Egész munkájával, példamutatásával kivívta szülőfaluját és a szomszéd községek tiszteletét, nagyrabecsülését.

Halálával súlyos és fájdalmas veszteség érte családját, barátait, munkatársait, mindazokat, akik ismerték.

☆

Temetésére április 17-én, hétfőn, az Olt megyei Scornicești községben kerül sor.

ben a számodra, egész családod számára nehéz pillanatokban, fogadd őszinte és mély együttérzésünket.

A ROMÁN KOMMUNISTA PÁRT
KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK
VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGA

Szorgalom — eső — öröm...

(Folytatás az 1. oldalról)

után jöhet a kapa. Innen a kucraföldre kísértük a főmérnököt. Ott is dühöngnek a traktorok, kukoricát, nitrogénes műtrágyát, herbicidet és tökmagot szórnak a magágyba.

— Gazdaságunkban aranyat ér a takarmány. Sok a jószág. Ezért vetünk a kukorica közé tököket is — tájékoztat bennünket a főmérnök.

Ebben a gazdaságban, ezen a tavaszon 228 hektár kukoricát kell elvetni. Tegnap estig már 130 hektáron földbe került a mag. Pár nap múlva Chişineu Criş-en is maguk mögött tudják majd az összes tavasziak vetését.

Már leszállt a tavaszei szürkület, amikor Zerindre értünk. A szövetkezet székházának ablakából fény szűrődik a csendes falusi estébe. Amilyen csendes a székház környéke, olyan zajos annak egyik irodája. Vezetőtáncos gyűlést tartanak. Gálj András, a gazdaság elnöke viszi a szót. Tájékoztatja a tanács tagjait a tavaszi munkálatok menetéről:

— Zabból 40 hektár helyett 60 hektárt, kukoricipából 66-ot, cirokból 50-et, takarmányrépából 15-öt, lóheréből 150-et és lucernából 35 hektárt vetettünk el idejében és a legjobb körülmények között, valamennyi kikelt, szépek a növények és most már hozzáláthatunk az ápoláshoz is; a cukorrépát kiporcióztuk; két héttel korábban ültettük be a szőlőt, mint tavaly; kérem a vezető tanács jóváhagyását, hogy a megmaradt mintegy 20–25 ezer palántát más gazdaságoknak adhasuk el...

Gálj András azt is elmondta, hogy a 220 hektár kukoricából 160 hektárt elvetettek. Holnap

délig az utolsó darab földeken is elvégzik ezt a munkát.

Csaknem 23 óráig folyt a vita. A falu már aludt. Azok is, akiknek beadványait, kéréseit és javaslatait latolgatta a gazdaság 13 főnyi vezérkara.

Tegnap, hajnal hasadásakor már az aradi meteorológiai állomáson voltunk. Az ügyeletes meteorológus tájékoztatott bennünket: „Sajnos, az eső nem volt általános. Pécskán, például még a föld porát sem verte el. Arad környékén 8 liter csapadék hullott négyzetméterenként. Az utóbbi két napban lehullott csapadékmennyiség aránytalanul oszlik meg megyénkben. Gurahonc és Chişineu Criş környékén négyzetméterenként alig 1 liter, míg Vărădia de Mureş, Ság és Varsánd környékén 2–2,5 liter között váltakozik a lehullott csapadék mennyisége”.

Mivel Pécskán esett a legkevesebb eső, első utunk oda vezetett. Ám menet közben egy pillanatra megálltunk a megyei mezőgazdasági vezérigazgatóságnál is. Dragoş Dumitru technikus tájékoztatott bennünket, hogy a **Caporal Alexei termelőszövetkezetben befejezték a tervezett 385 hektár kukorica vetését.**

... Pécskán Lajos Dumitru elvtárral, a községi pártbizottság titkárával beszélgettünk.

— Összesen 3400 hektár területet kell bevetni a hat termelőszövetkezetben. Ma estig (szombat, szerk. megj.) már több mint 2600 hektáron földbe került a mag. Régóta dolgozom Pécskán, de nem emlékszem, hogy egy esztendőben is úgy ment volna a munka, mint az idén. Tavaly például, április 15-ig az összkukorica-területnek alig 10 százalékát vetettük be. És most az Ogorul gazdaságban, holnap (vasárnap

szerk. megj.) befejezik a 730 hektár tengeri vetését. Jól állnak ezzel a munkával a tornyalák, a szederhátak és mondhatom, valamennyi gazdaság. Előreláthatólag április 18-ig az összes mezőgazdasági termelőszövetkezetek, valamint az állami gazdaság, befejezik a kukorica vetését.

Észrevétlenül, de kegyetlenül halad előre az idő. Idő! Idő! A szerkesztőség titkársága, a nyomda várja a friss híreket, mi pedig még mindig a megye határát járjuk. Szeretnénk, IDO-t szerezni, mint Őcsi, az a kis négyéves fiúcska, aki a „Hahó, Őcsi!” című filmben teszi (egyelőre a főváros filmszínházai vetítik). De sajnos, minket, sem Babojca, sem Kakojca mesebeli törpék nem segítenek az időszerezésben, csak a terrepjáró — amennyire az is bírja.

A komp átvisz bennünket a Maros tulsó oldalára, Németszentpéterre. Mig máshol vezetők és szakemberek, szövetkezeti tagok és gépesítők mindent elkövetnek, hogy az idei tavasz sajátosságait kihasználva jó eredményeket érjenek el, addig a németszentpéteriek csaknem ölbe tett kézzel ülnek és várnak. Mire? Ok sem tudják. Talán Kakojcára és Babojcára, hogy időt hozzanak nekik? Tuccă Petru mérnök a talaj hőmérsékletének növekedését várja. A „ráértünk még” patópáli álláspont mázsákban, s talán tonnában bosszulja meg magát. És mi történik ilyenkor terv nem teljesítéskor: bizonyítványmagyarázat. Csak legyen, aki elfogadjal! A németszentpéteriek a 330 hektár kukoricából alig 100 hektárt vetettek el.

Németszentpéterről hazafelé érintjük Munárt, Penlakot, Zádorlakot. Mindenütt dolgoznak a gépek, vetnek. Az említett gazdaságokban a kukoricának több mint 60 százalékát vetették már el. S ezeknek a falvaknak a határai a németszentpéteriek szomszédságában vannak.

Napról napra, kora reggeltől késő estig járjuk vidékünk sík és bőven termő rónáit. Székessut, Chişineu Criş, Zerind, Pécska, Simánd, Szentanna és szinte valamennyi szövetkezeti gazdaság határában szaporán hull állandó helyére a mag. Az első hajszálgyökerek már táplálékukat is találva találják, hiszen a vetéssel egyidőben a műtrágya is a földbe jut. Jogos büszkeséggel állíthatjuk: a most elvetett 100 tonnát kitevő magvak újabb százazres értékeket kitevő gyümölcsöt érlelnek majd be öszszel.

Az első vonalban

(Folytatás az 1. oldalról)

ban lesz és itt tanul meg embernek lenni. Nézzenek oda, ahol az emelődaru dolgoznak. Ott van az én ismerősöm, Weiglen Antal. Szakmai tanfolyamra jelentkezett és már önállóan dolgozik. Itt nem úgy van, mint az iskolában. Itt az élet, a kollektíva, a napi munka tanít. És ha el fogja végezni a tanfolyamot, biztosan magunk közé vehetjük.

Öszülő férfi közeledik:

— Mi van Antikám, lazítunk, lazítunk?

— Dehogya is, Csiki elvtárs, az újságba akarnak tenni. A munkámról beszélnek az elvtársaknak, majd behozom ezt a pár percet.

Hozzánk fordul: — Inkább Csiki elvtársról írjanak, nem azért mondom, mert főnököm, de ő a telep legjobb csoportvezetője.

— Ne rólam írjanak, inkább a csoportról — mondja Csiki Dénes és az emberei felé mutat.

Apróhirdetések

Eladó Skoda 1000 MB, fehér, telefon 144—21 délután 15 órától. (245)

Eladó magánház elfoglalható kétszobás lakással, Salonta utca 25 — Grădişte. (225)

Eladó három egyszobás lakrész. Dimitrov utca 118. (234)

Eladó elfoglalható összkomfortos, kertes magánház. Veszék kétszobás első emeleti blokklakást. Str. Virful cu Dor 44. (236)

Eladó beköltözhető ház, nagy udvarral, Dornei utca 12. Erdelődni Narciselor utca 38. (237)

Eladó azonnal elfoglalható háromszobás, alkeves, összkomfortos lakrész egyszobás komfortos lakáscserével. Eminescu utca 42. (243)

Eladó jó állapotban lévő Wartburg Lux 312, telefon 1—66—16, 19—21 órákor. (240)

Eladók használt asztalos szerzők és külföldi szénnyitható nyugszék, Ciocirlei utca 20. (238)

Sürgősen veszek kétszobás blokklakást, készpénzzel fizetek, Pecsovszky, 9 Mai utca 15. (242)

Veszék betegnek kerekesszéket, Kollmann, Karl Marx utca 102 — Aradul Nou. (241)

Megvételre keresek illófürdőkádát, telefon 7—67—71. (232)

Elcserélnék központi kétszobás összkomfortos és egy egyszobás összkomfortos, központi fűtéses lakásokat egy négyszobással, köz-

ponti fűtés nem szükséges. Telefon 7—40—02. (239)

Elcserélném szép kétszobás, konyhás lakásmat két egyszobásra, esetleg egy háromszobásra. cím Dornei utca 32, lakás 11. (244)

Vállalatok függőny rámozást, ruhafestést, vegytisztítást, Soltész, Baritui utca 31. (233)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Felejtethetetlen szeretett fiunk HORVÁTH JÓZSEF az aradi „Ion Slavici” liceum XII. D osztályának volt diákja hirtelen, tragikus elhunytának egy szomorú gyászév eltelte alkalmával köszönetet nyilvánítottunk mindazoknak, akik e nehéz pillanatokban mellettünk voltak és mélyszégyes fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek.

Egy dicső szép gondolat az ő nemes lelke emlékének üszteletere.

A fájdalom családj (235)

HIRDETÉSEK

A Bukaresti Fémhulladékbegyűjtő Vállalat (ICM) aradi kirendeltsége

Cîmpul linişteî utca 1

versenyvizsgával alkalmaz

— magasfeszültség ellenőrzésére és a gépkocsi elektromos hálózatának szerelésére jogosított villanyszerelőt

— minőségellenőrt (gépipari iskolai végzettséggel)

— öt anyagmozgatót

— három acetilénvágásra jogosított hegesztőt

Feltételek: a 914/1968-as MTH és a 12/1971-es Törvény értelmében.

Felvilágosítások a kirendeltség székhelyére és az 1-68-74 és 1-67-01 telefonon keresztül.

A villanyszerelő és a minőségellenőr számára a versenyt 1972. április 20-án 9 órakor tartják.

(245)

Az Aradi Progresul Kéziipari Vállalat

Postăvarul utca 20

alkalmaz

— asztalosokat
— textilia festőket
— fafestőket
— villanyszerelőt
— anyagátvevőket a 22/1969-es Törvény értelmében

— elektromos targonca kezelőt

— szakképesítetlen munkásokat

Felvilágosítások a vállalat személyzeti osztályán

(240)

Az aradi Alimentara HKSZ

Köztársaság utja 97.

alkalmaz

— tíz dolgozót a tej házhoz szállításához

Felvilágosítások a tervosztályon vagy az 1-69-90 telefonon.

(236)

Tájékozódni akar az összes bel- és külpolitikai eseményekről?

Olvassa rendszeresen

a Vörös Lobogót!

Egyetlen perc se teljen el munka nélkül

— Műszakváltáskor öt ipari egységben —

A pontos megjelenés — hagyomány

AZ ELSŐ...

Az első műszakban a December 30. textilműzemek II. részlegének szövődjében eggyel hétkor kezdik a munkát. Mintegy husz perccel műszakkezdés előtt a gyár-egység kapujában találkoztunk (április 2-én) Rotaru Mihai mérnökkel, a szövődjé vezetőjével. És amikor az üzemszabályra beléptünk, már ott találtuk Hiciu Ion is, a „C” váltás, tehát az aznapi első műszak mesterét, aki Deák Ferenc műhelyfőnök felügyelete mellett átvette a munkát az éjszakai váltás mesterétől, Timiş Iuliu-tól. És sorra érkeztek a segédmeszterek, a gépbeállítók, a szövőnők. Egyetlen percre sem szünt meg a szövőgépek csatolása, hiszen a szövőnők, miután a gép „praját” átkapcsolták, menet közben adták a munkát érkező váltásuknak. S ezen napon egyetlen későnő is volt.

Nálunk a pontosság hagyomány — mondta Deák Ferenc műhelyfőnök. S hogy ez így van, arról a jelentkezési lapok átnévése után is meggyőződünk. Alig akad egy-két késés. Meg is kérdeztük: Miként tartják nyilván a késéseket és hogyan szervezik meg a munkát, ha törvényszerűen mégis többen elkésnek? A válasz így hangzott:

— Tíz percnél tovább tartó késés esetén öt órát jegyzünk be. A munkát pedig úgy szervezzük meg, hogy elsősorban a nagy

gépcsoportoknál, az automata szövőgépeknél (nyolc-tizenegy-tizenkét gépet kezel itt egy-egy szövőnő) biztosítjuk a teljes létszámot. Azután a gyakorló munkásokat, a kezdő fiatalokat állítjuk a kisebb gépcsoportokhoz.

— És mi történik azzal, aki késve érkezik?

— Ha még van hely, szintén szövőgép mellé kerül, de nem a megszokott munkahelyére, ha pedig nincs, akkor azon a napon segédmunkásként dolgozik vagy pedig hazaküldjük és a délutáni váltásban kell jelentkeznie.

— Befolyásolja-e ez a keresetet?

— Természetesen, de, ez a kissé szigorú intézkedés, véleményünk szerint indokolt.

Rotaru Mihai mérnök mondotta el ezután, hogy a „veterán” szövőnők magatartása van jó hatással a fiatalokra, pontosabban az olyan kezdőkre, akik még nem „eresztettek gyökeret”. Mert például a KISZ-brigád tagjaival nincs gond, ellenkezőleg, ők a nagy gépcsoportoknál vállaltak munkát.

Ennyit a „fény oldaláról”, de nem hallgathatjuk el (és mind a részleg műszaki vezetőinek, mind pedig az itteni pártszervezetnek a figyelmébe ajánljuk ezt a tényt), hogy az utóbbi időben furcsa jelenség tapasztalható. A viszonylag kisszámú igazolatlan mulasztások, januárhoz képest februárban és márciusban is mintegy a duplájára emelkedtek. Meggondolkoztató jelenség ez!

— A gépesítéssel könnyebbé válik majd a munka. De ezen kívül szakmai tanfolyamot szervezünk s ezáltal nemcsak a dolgozók szakismeretét növeljük, hanem magatartásukon, a munkához való hozzáállásukon is változtatni kívánunk. S a sikeresen vizsgázók magasabb fizetési kategóriába lépnek, növekszik majd a keresetük. A gépesítés fejlesztésével egyidőben korszerű, zuhanyozókkal ellátott öltözőt is építünk. Ezen túlmenően csökkenni fog az ingázók száma is. Augusztusra felépül a kombinát szomszédságában, és a kombinát pénzalapjaiból, egy 104 garzonlakásos tömbház.

— A kombinát pártbizottsága mit tesz a

politikai munka hatékonyságának fokozásáért?

— Erre a kérdésre is igenlő választ adhatok. Egyetlen konkrét ténnyel támasztanám alá állításomat, és pedig: az itteni alapszervezet megerősítésére a — pártbizottság határozata alapján — a kombinát közvetlen vezetőségének több tagja a jövőben itt, a fűrészarúgyár pártalapszervezete tagjaként fog tevékenykedni.

Tudják tehát, hogy „hol szorít a cipő”, miért achillesi sarok ez a részleg. Van megfelelő műszaki-szervezési intézkedési terv is. A kérdés CSAK az, hogy milyen következetességgel ültetik azt a gyakorlatba.

Éjjel még mindig sok gép áll!

A HARMADIK...

Huszonkét óra 50 perc. A Vagongyár II. részlegének gépműhelyében minden gép mellett már ketten állnak. Az egyik dolgozó átvesszi, a másik átadja a munkaeszközt: esztergát, marót, fémgyalut. Néhány percre elül a munka zaja és Raț Iosif mester számba veszi a harmadik műszak kis kollektíváját. Becsukja a jelenléti naplót és megjegyzi, hogy senki sem hiányzik. S ez már így van hónapok óta. Váltásukban nem hiányoznak s a normát is teljesíti mindenki.

Nálunk mindenki jól kell dolgozzon — mondotta — mert aki lazsál, az fizetés napján bizony keveset talál a borítékban. Az egyéni akkord tehát üszönőz.

Marian Gheorghe, Malitza Florian, Dezan Ioan és mások minden hónapban a legjobbak közé kerültek. Amikor ott jártunk, akkor is túlteljesítették normájukat. Mindezek ellenére a gépműhelyben még mindig sok gép áll. Fűrő és marógépek, esztergák és fémgyaluk állnak kihasználatlanul. Miért? Választ adnak erre azok az újsághírdetések, melyeket szinte hetenként

olvashatunk: „Az aradi Vagongyár sürgősen alkalmaz...” s sorolják a fent említett szakmabelieket. Raț Józsi bácsi váltásában ezért állnak a gépek. De nemsokára megjelennek majd a szakmai iskola idén végzett fiatal segédei.

— Örülünk is, nem is. Örülünk, mert többen közülük jó munkások. Másokkal viszont nagyon sokat kell majd vesződnünk. De biztos vagyok abban, hogy segítségünkkel minden fiatalból embert faragunk. Itt nálunk már sokan váltak komoly emberré jó szakmunkássá — mondotta Bálint Jenő, a részleg minőségellenőre.

Anyag és félkész alkatrész volt a részlegben. A megmunkálási ráhagyások nagysága miatt viszont panaszkodtak az esztergályosok. Sok időtől fosztja meg őket a vontató rudakon és a felfekvő csapágyakon lévő fölösleges réteg lefejtése. Ugy véljük, át kellene már tervezni az említett alkatrészek formázási, öntési és kovácsolási technológiáját. Annál is inkább, mert nemcsak munkaidő, hanem drága acél is kárba vész.

A szolgálatos tiszt éjjel egy órakor a többi részlegre is elküldözt. A szabáston csak két ollónál dolgoztak. A festődében is csak néhány emberrel találkoztunk. A gépek hada pedig ott állt kihasználatlanul...

Néhány szót a műszaki asszisztenciáról

tény az is, hogy az éjszakai váltásban valamennyi kulcs gép működik. Mi az, amire mégis fel szeretnénk hívni a vállalat vezetőinek a figyelmét? Arra, hogy elégtelennek tartjuk a harmadik váltás számára biztosított műszaki asszisztenciát. Ezt a szolgálatot a részleg egy-egy technikus vagy mestere (az április 12-ről 13-ra virradó éjjelen Hint Ioan mester) végzi társadalmi munkában, szolgálati kötelezettségein túlmenően. Am egyes kisebb műhelyekben előfordul, hogy nincs csoportvezető, de gépbeállító sincs. Így volt ez a látogatásunk alkalmával is, a dróthálót szövő műhelyben. Itt — mint mondtuk — a csoportvezető szabadságra ment és ezért az itt dolgozók, főleg nők, maguk végzik a gépbeállítást is, avagy segítséget kérnek a gépi megmunkáló műhely tagjaitól. Az is előfordul, hogy a műszaki asszisztenciát biztosító technikus vagy mester kénytelen gépbeállítóvá átalakulni, hogy ne legyen fennakadás.

Következtetések

A meglátogatott üzemekben mindazt tapasztalhattuk, hogy biztosították a szükséges nyersanyagokat, gépeket és szerszámokat. Az órágyárban, a textilműzemben és más vállalatokban jól halad a munka. Műszakváltáskor sincs kiesés. A munka szervezése azonban néhol még sántít. Ezt tapasztalhattuk a Vagongyárban is, ahol értékes perceket töltöttek el a gépek átadásával és átvételével. Miért ne lehetne a munkát itt úgy megszervezni, hogy a gépek munka közben adják át egymásnak a dolgozókat. A szerszámgyárral jó példája tanulságot szolgálhat.

A munkaerő hiány is rányomja bélyegét egyik-másik üzemben a szervezésre.

Gépek sora áll kihasználatlanul. Mással viszont a gépesítés foka hiányos. Ezt tapasztalhattuk a Falpari Kombinát fűrészarúgyárában. Az említett és bírált vállalatok dolgozó bizottságainak és pártbizottságainak figyelmébe ajánljuk a felvetett kérdéseket. Hosszanak oda, hogy ezek minél előbb megoldást nyerjenek. Ezt a célt kell szolgálja a munkaidő teljes kihasználására, a munkafegyelem erősítésére irányuló politikai-nevelő munka is.

Az oldalt szerkesztette
SZABÓ JÁNOS és TÓTH SÁNDOR

Hét óra előtt már dolgoztak

Kora reggel, háromnegyed hétkor, a szektorvezetővel, Iordache Smarandache elvtárral jártuk az órágyár részlegét. A gépműhelyben, habár még „nem csengettek”, már valamennyi gép működött. Autóhatal esztergák, lefejtő szerszámmal felszerelt marók, csiszológépek gyűjtő dobozaival szaporodtak a parányi óraalkatrészek. A minőségellenőr is meglelte körutját és elégedetten állapította meg, hogy minden megvizsgált alkatrész megfelel a műszaki előírásoknak.

A szerelde szalagjai mentén is ott ültek már a fehér köpenyes nők és férfiak. Többnyire fiatalok. S hét órakor Burlan Nicolae mesterrel már az első L 11-es típusú ébresztőóra vidám ketyegését hallattuk. Ez volt az első abból az 1800 darabból, amelyet aznap egy műszakban szedtek össze.

A tervosztályon Gramatovici Leopold

elvtárs tájékoztatót bennünket arról, hogy a munkaidő kihasználása, mint eddig még soha, elérte a 93,8 százalékot. Ennek köszönhető az is, hogy a tervet eddig 4663 darab ébresztőórával túlszárnyalták. Az export tervet pedig 104,2 százalékban teljesítették.

A lelkes, hozzáértő és szorgalmas munka tehát gyümölcsöző. Anyagihiány nincs. Az apró szerszámok beszerzése viszont még mindig sok gondot okoz. Grubei Alexandru főmérnök beszélt erről. Elmondotta, hogy hiánycikk a vékony, 0,3 milliméteres turók, a parányi menetmetszők és menetfűrők, a milli-Voltméterek és egyéb szerszámok. Néhány helyi intézkedéssel, házi szerszámgyártással igyekeznek pótolni a hiányt. De ez nem elegendő. Ugy véljük, a felettes szervnek többlet kellene foglalkoznia az említett szerszámok beszerzésének kérdésével.

Gépesíteni, gépesíteni, gépesíteni!

A MÁSODIK...

Jóval a második műszak kezdete előtt érkezünk az aradi Fűrészarú gyárba. (A Falpari Kombinát III. számú részlege). Így volt idén a kombinát munkaszervezési osztályán néhány, de jellemző adatot kijegegni. Arról van szó, hogy ennél az egységnél növekvő a tendencia az igazolatlan mulasztások és az „igazolt” hiányzások vonatkozásában. És „rekordot dönt” a gátterem, a tulajdonképpeni fűrészarú gyár, mert a parketta műhelyben nincs baj. Az előidéző okokat kerestük, kutattuk, vitattuk ott jártunkkor.

Hogy ez a részleg a kombinát achillesi sarka, arról abból is következtettünk, hogy a déli műszakváltáskor ennél az egységnél találtuk Șerbănică Ion mérnököt, a kombinát műszaki igazgatóját is. Nos, vele és Sighetea Dimitrie elvtárral, a részleg vezetőjével a már említett negatív jelenségekről vitáztunk, amíg Cadă Ioan váltásmester a műszak beindításával foglalkozott. Mert itt, a gátter-teremben — a je-

lenlegi műszaki adottságok követelő módon ide vezetnek — egy-egy műszak között, de a nyolcórás munkaidő közepén is fél-felórás kényszerű leállás van. Ekkor cserélik a gátterek fűrészszelekeit s általában a méretsablonokat. (Ezért aztán azt is nehéz megállapítani, hogy ki késelt tízhusz perccel munkakezdetkor).

— Gépesíteni, gépesíteni, gépesíteni! Egető követelmény ez itt — mondotta a műszaki igazgató, majd hozzáfűzte: — Nem véletlen az, hogy kombinát szinten itt „realizálják” a legtöbb igazolatlan mulasztást. Mert itt a legnehezebbek a munkakörülmények, ami a gépesítés alacsony fokának tulajdonítható elsősorban. Sok az ingázó vagy a más vidékekről jött, félig-meddig idénymunkásunk, különösen a rönktelepen.

Mi tehát a teendő?

— Mint már említettem: elsősorban a gazdasági gépesítésre és általában a jobb munka- és életkörülményekre van szükség. S bátran mondhatom: 1972 második felére — műszaki-szervezési intézkedési tervünk szerint — lényegében megoldjuk a legégetőbb kérdéseket.

— Milyen eszközökkel szándékoznak állandósítani a munkaerőt?

125 ÉVE SZÜLETETT CALISTRAT HOGÁŠ

A havasi táj szerelemese

Calistrat Hogăș (1847–1917), a moldvai nagy mesemondók egyike, a román prózaírás színes egyénisége. 1847. áprilisában látja meg a napvilágot Tecuci-ban. Tanulmányait Iași-ban az Academia Mihăileană végzi. Bölcsészeti hallgat, majd versenyvizsgával elnyeri a Piatra Neamț-i gimnázium irodalom katedráját.

Növendékei rajongásig szeretik, becsülik megalkuvást nem ismerő természetét, egyenes jellemét. Gerincességét már első írásai is tükrözik. Szatirájának ostroma a moldvai kisváros politikai vezetőin csattan: bírálja a korrupciót, az uralmon lévő liberális kormányt. Az áthelyezés sem tudja megfélemlíteni, hallgatásra készletni. Ebben az időszakban mintegy tiltakozásként indul el hegyi barangolásaira s élete végéig szerelemese marad Moldva zordon tájainak. Emlékeit Hegyi utakon címmel örökíti meg.

Hogăș nem a természeti ritkasá-

gokat keresi, hanem a barangolás test-lelket felfrissítő szépségét. Ugy érzi, az erdőben kiszabadult a béklyókba szorító társadalmi konvenciókból. A tiltakozás, a passzív nonkonformizmus egyik formája ez. A hegyek, a mérhetetlen szabadságot jelképezik. S a természetben minden fenséges: a fenyők égre törő csúcsai, a gomolygó felhők, s a vihar, melyet valóságos katasztrófaként ábrázol.

Az író társadalomszemléletére jellemző az a mód, ahogyan hőseit megrajzolja. Rokonszenven ábrázolja a kismembereket, maró gunnyal a felső réteget. A jellemfestés, a lélekelemzés is erőssége, bár a természetábrázolás művészi csúcsait nem éri el. A hegyek közti kolostorok vendégeként hol finom ironiával, hol szimpátiával rajzolja meg e helyek lakóit. Rokonszenve első sorban a természet ölen élő embernek szól. Jómagát is ilyen vigkedélyű, az erdő, a hegyeket rajongásig szerető embernek tartja.

Magányos elmélkedéseire jellemző a váratlan hangulatváltás. A szentimentálisnak tűnő hang hirtelen groteszkba hajlik, a tájleírás komikumba csap át. Kritikus, Garabet Ibrăileanu így jellemezte: „Calistrat Hogăș minden lapja csupa lény és élet, csupa napsugár és öröm: benne van ezekben a lapokban a havasok minden titka, a moldvai égbolt minden kékje, a források susogása, a paraszt bölcs beszéde és a hajdani talpig emberek homéroszi tréfája”.

(puskai)

„Az ember lehetőségét keresem”

Saszet Géza Bizonyosság című verseskötete még ezen a tavaszon napvilágot lát a kolozsvári Dacia kiadónál. BAASZ IMRE négy költeményéhez készített fekete-fehér fametszetet. Illusztrációit felfedeztük már az Utunkban, néhány rajzát a mi lapunk is közölte. Azt irtam: felfedeztük, mert munkái valóban gondolatosságukkal és felelősségükkel lepik meg a nézőt. Alkalmam volt egy éjszakába nyúló beszélgetésen és egy tárlatra való grafikai anyag megtekintésével valami keveset megtudnom erről a fiatal aradi grafikusról és munkáiról. Ezt a keveset szeretném megosztani az olvasóval.

— Hogyan születtek ezek az érdekes képek? — kérdeztem, miután 19 grafikai munkáját sorban eléma tettem, s mindegyikről hosszasan vitatkoztunk.

— Azt hiszem, úgy születtek, ahogy ez minden művésznél történik. A konkrét élményanyag belső területeket surol. A művész előtt az eszmé vonalakban, színekben materializálódnak. Tisztázódnak az összefüggések. De ezután meg kell küzdeni az ábrázolás technikai részével. Az én munkáim metaforikusan közvetítik eszméimet. Együtt, egy kiállítás anyagában, összességükben képviselnek majd egy gondolati szimbolikát.

— Beszélj művészetéről.
— Nincs művészetem. Nekem munkáim vannak.
— Akkor mit képviselnek munkáid?

— Csak úgy válaszolhatok, ha azt mondom, számomra mit képviselnek: kísérletet arra, hogy a figurák, formák a humánus élet-érzésével, szellemi gazdagságával fölé emeljem az embertelenségek. Az ember és környezetének viszonyában az ember lehetőségét keresem mindenben, ami embereiségének erősítéséhez vezet.

Baász Imre grafikai munkáit Sipos László festményeivel együtt Marosvásárhelyen, majd Bukarestben állította ki. Egy-egy képével részt vett az aradi képzőművészek közös tárlatán is. Frențiu Severtől, a képzőművészeti szövetség aradi fiókjának elnökétől érdeklődtem, mi indokolta, hogy szülővárosa ad alkalmat a fiatal művészek egyéni tárlata megrendezésére.

— Bizunk Baász Imrében. Igazi tehetségnek tartjuk, aki — bár még alakulóban van — tudja, mit akar. Tehetségét, persze a jövő, elsősorban saját maga hivatott igazolni. Grafikai munkái tulajdonképpen kísérletezés. Bár nehezen „olvashatók ki”, metaforái humanista üzenetet tartalmaznak.

Horia Medeleanu, az Arad megyei múzeum képzőművészeti osztályának munkatársa megállapítja:

— Munkái koncepció, és stílusjegység jellemzi. Ismeri és kihasználja az anyagot, amellyel dolgozik, s ezzel tisztán érvényesíti a gondolatiságát.
Baász Imre 1941. február 22-én

született Aradon. Középiskoláit a 3-as számú Liceumban, a műépítészeti technikumot Marosvásárhelyen végezte. Azután sok más helyen megpróbálkozott, még végül bejutott a kolozsvári Ion Andreescu képzőművészeti főiskolára. Idén végez.

— Aradon nyílik meg hamarosan az első egyéni tárlatod. Milyen jelentősségre ez az itthoni bemutatkozás?

— Nyilván, próbatétel. Eddigi munkáimat még kísérleteknek minősítettem, s próbálkozásait embernek, ha a saját háza táján adott meg lemérni, örömet várakozással teljes izgalommal. Akármilyen is lesz azonban a megadottság, én vállalom ezt a magam számára kijelölt utat, s tudom, minden munka tanulmány, a következőnek.

— Milyen munkáidat válogadtad a tárlatra?

— Színes rézkarcokat és kevesebb fametszetet. Míg a színes rézkarcok önálló lapokként lennének, addig a fametszetek löbnyire konkrét programot születtek. Illusztrációk Saszet Géza verseihez és egy csángó metszet-sorozat első két lapja.

— Mikor és hol nézhetjük meg az első egyéni tárlatodat?

— Kedden, április 18-án, fél hét órakor nyílik meg az Arad galériában.

MÓZER ISTVÁN

A Facla Könyvkiadó megbeszélése aradi olvasókkal

Pénteken délután a Barát-ság Házának nagytermében a Temesváron idén megalakult FACLA Könyvkiadó vezetői találkoztak az aradi művelődési élet képviselőivel, olvasókkal. A román, magyar, német és szerb nyelvű szépirodalmi, politikai, tudományos

könyveket publikáló Facla kiadó terveit, elképzeléseit Simion Dima és Valentin Boceanu igazgatók ismertették. A megbeszélésen az aradi olvasók értékes javaslatokkal gazdagították a kiadó tematikai tervét.

A LOVAG (Dürer után).

Calistrat Hogăș

Egyedül

(RÉSZLET)

— Eltelt a meleg délelőtt, és megérkezett a gyilkosan forró dél. A nap fellebbentette arcáról vörös párafátylát, s megolvadt fehér fénykorongja, mintha egyhelyben lefolyózt volna a fakó kék égbolt delelőjén; s mintha láthatatlan roppant karkok egy óriási égi rostából emészto tűzeszt szitáltak volna a földre... s a föld mintha feneketlen lángtengerbe veszett volna... A völgyek mélyéről, az erdők tarajának magasságából, a szikrázó, virágos bozótól áttetsző, csillogó párafátylak emelkedtek fel fodros hullámokban, és a messzeségbe remegve beleolvadtak az izzó ég lilázódnébe. A júliusi napok lángoló déli tüze kánikulai veszteségében végigharapózott a világban, és a teremtés mély eréből kiszívott életnedv utolsó cseppjeivel csillapította szörnyű szomját... És körös-körül az egész mindenség halkán susogott-zizegett a szárazságtól... Az óriási erdők, mint haszontalan gallyak halma, za, tehetetlenül vergődtek, sirtak kinjukban önön maró verejtéküktől, az egytetemes tűzvész lángjaiban. A tűcsök, a nyári napok lankadatlan dálnoka, tikkadtan elnémult a magas fü oltalmazó árnyékában; a mokus is abbahagyta a fáradhatatlan ugrándoz-

zást, és — mintha tetszhalál dermesztette volna mozdulatlanságba — eltűnt, messze fent, egy árnyas ágyvillán. A kánya nem szelte már a levegőt mohó, éles vijjogással, a szél nem ringatta többé az erdők levelét, s egy felhőfoszlány sem merésztelt végigszántani vékonyka árnyékával a tűz birodalmának izzó magaslatain. Jómagam barlangom legmélyén hevertem, mit sem tartva kíváncsi tekintetektől, s azon töprengtem, miként oszthatnám meg a kései utókorral annak az embernek a rendkívüli érzéseit, akit ártatlanul, elevenen bevetnek a pokol tüzébe! De mert Bogárka kétségbeesetten horkangatosított a magas fűben, amelybe nyakig beletemetkezett, érte mentem, hogy eloldozzam és behozzam erőtlen ményem mögé. Nem tudtam megállni azonban, hogy néhány pillanatig el ne szórakozzam ádáz harcán egy fényes, zöldhátú nagy léggel, amely feltétlenül Bogárka egyik orrlukának nedves árnyékában akart meghúzódni a likkasztó hőség elől; bizony nehez volt eldönteni, melyik volt a fortélyosabb stratégia dögében kettőjük közül: a légy-e vagy Bogárka? Mert míg Bogárka nagy igyekezettel rázta a fejét jobbra, balra, előre, hátra, orrának védelmében, a légy, a legtöké-

tesebb ballisztikát is megszégyenítő pontossággal vette célba és találta el röplében Bogárka orrát, és nyílébesen befurta magát az egyik orrlukába; erre Bogárka erős mellébe szivta a föld légkörének felét, amikor pedig az ilyenén beszívott levegőt megrázó, szaggató, viharos harsonafutam formájában visszaszolgáltatta az egeknek, a légy kábultan pattant ki az orrlukából, s jó időbe telt, amíg magához tért, kikászálódott az összekuszált fűből, ahova potylyt, és visszanyerte harci egyensúlyát... Egy idő múltán a légy taktikát változtatott, és az erőt gyengébb pontjait kezdte rohamozni, mintha bizony Bogárkának nem lett volna se lába, se farka, se foga, és kivált nem lett volna meg az a felbecsülhetetlen adottsága, hogy roppant erővel tudta rázkódtatni hátán a bőrt: minek következtében nem egy légynek, de az egész világegyetem összes legyeinek stratégiai génusza is tehetetlennek bizonyult volna e hát és e bordák pusztító földrengésével szemben... S noha biztos voltam benne, hogy végül is Bogárka kerül ki győztesen a csatából, úgy döntöttem, beleavatkozom a szemem előtt zajló ádáz, fenséges, eposzi kiüdelemben; eloldoztam hát Bogárkát, és mint valaha egy másik ókori istenség, oltalmazó égiszem alatt bevezettem erőtlen ményem szentélyébe! A fényes, zöldhátú légy verengző, harcias indulatai pedig az árnyékos erdőszélen csendesedtek le.

A nap már régen tülépett a

hajlékomul szolgáló szikla csúcsán, és a nyugati hegyek árnyképe gyorsan nőtt a szemközli völgyek fölött. Az est sietve köszöntött be a mélységekből, s a hold még nem kelt fel az égen. A távoli láthatáron viszont hirtelen vakmerő, fenyegető ormu, komor felhők tüntek fel kékes gomolyagokban, s egy pillanat alatt körös-körül ellepték az ég karimáját... Mintha óriás rémalakok roppant fekete serege kapaszzkodott volna zárt sorokban magas kőoszlopokon, hogy megrohmozza a legfelsőbb égi tereket... Észak felől magányos mennydörgés rengette meg a kelek messzeségét, és hosszas, sikkes robajjal adta hírül a mennyei tüzéség fenyegető közeledését. Egy erős szélroham baljós sívöltéssel száguldozt át a lombok között, majd gyászos-panaszos szóval elhalt a sötét végtelenben... A vihar legfűgőbb szárnyas hírnökét küldte előre... S egy szempillantás alatt mindentinnen, a hallótávolság határáig, ezernyi disszonáns és mégis harmonikus hangon felcsendült a vajudó világegyetem rémült szimfóniája!... Az alvilági hatalmak felébredtek, és a sötétség vak oltalma alatt a riadt földre zúdították pusztító dühüket... Az orkános megtöltötték a hegyek széles völgyeit, majd hatalmas, fürgeteges rohamokban, fenyegetően törték alá a völgybe; a vihar hol a szerteszórt levelek, hol a vergődő erdők, hol pedig az örök kovaalapzatukon diűhősen megrengtetett hegyek hangján süvített, nyögött, üvöltött... A villá-

mok tört fényének vakító, szapora villanásai végtelen hosszúságu, széleselyes vonalakban szeltek át a mély éjszaka ijesztő sötétjét... És a végtelen négy határ között sötétséggel gyorsan változó kékes fényben remegőtt vak térség a mennyei tűz sebes, cikázó villanásaitól... Forró buzogott a levegő, és mennydörgés eget-földet rázó robajjal, a megrémült föld hirtványul megélt minden ízében a villámoktól, amelyek fűlsikettit csattanással csaptak be a sötétben, mint hatalmas lángbombák, s úgy szeltek röplötték a legbűszkébb hegyek vakmerő sziklaormait, mint egy marék port. És a vajudás szörnyű vonaglászai, a világmindenség haragos hanykolódása közepette átszakadtak az ég zsillipfjei, megnyiták a magasság csatornáit, és a beláthatatlan sötétségből az áthatított levegő süvítésével rázudult a földre az égi vizek súlyos özöne. A pusztító fergeteg nyögésének megsemmisülést zenő szimfóniája egybeolvadt a forlyogva rohanó földi áradat üvöltésével... A bős vizek ostroma alatt a megrengtetett és évszázados talapzatukból kiragadt sziklák feltartóztatatlanul görgetegben zúdultak alá a völgyek feneketlen mélységeibe... és utjukban könyörtelenül eltiporták a rengeteg délceg fényőt, amelyek égzengésszerű robajjal roppantak derékon, s a sötét, pusztá messzeségeket betöltötték az örök pusztulás előtti legvégső, elnyújtott jajjal...

Fordította BÉKESI ÁGNES

V együk át a történelmi multból mindazt, ami haladó, ami egyesíti a népeket, küszöböljük ki mindazt, ami a volt uralkodó, kizsákmányoló osztályok befolyását képviseli... tegyük félre a mítoszokat, a nosztalgiát, az előítéleteket, és nézzük a realitásokat! Ezek a realitások pedig azt mutatják, hogy a — román, magyar, szerb, német — dolgozók mindig együtt küzdöttek és dolgoztak; éppen ennek a ténynek köszönhetően tudtak helytállni a viharokkal szemben, tudtak leküzdeni egyes uralmi tendenciákat, amelyek végső soron felszámolták volna valamennyiük nemzeti létét. Ez a valóság, és ezt úgy kell tekintenünk, ahogy van! Csak így vonhatjuk le a szükséges tanulságokat, csak így jutunk el megfelelő következtetésekhez a jövőt illetően.

NICOLAE CEAUȘESCU

Beszéd a Magyar Nemzetiségű Dolgozók Tanácsának plenáris ülésén.

A népi egyetem magyar nyelvű előadássorozatának előadójaként járt nemrég Aradon dr. Demény Lajos, a Társadalom és Politikai Tudományok Akadémiájának levelező tagja, a Nicolae Iorga Történeti Intézet nemzetiségtörténeti kutatóosztályának vezetője. Ebből az alkalomból készült az alábbi interjú.

— Az Ön által vezetett nemzetiségtörténeti kutatóosztály 1971 júliusában alakult meg. Mi hívta életre?

— A román nép és az együttélő nemzetiségek — magyarok, németek, szerbek, ukránok, török-tatárok stb. — gazdasági, társadalmi, politikai, művelődési története alapos megismerésének szükségessége. Hazánk területén sok évszázada együttélnek románok, magyarok, németek és más nemzetiségek. A közös mult, a közös harc sokoldalú feltárása, egymás szellemi-kulturális értékeinek megismerése, a történelem folyamán előfordult ellentétek marx-lenini szellemű megvilágítása hozzájárul a szocialista hazafiság elmélyítéséhez, ahhoz, hogy — nemzetiségünkön függetlenül — a közös jelen és jövő közös nyelvén, a kommunizmus nyelvén beszéljünk. A nemzetiségtörténetet szerves része Románia történetének, egy marxista alapon megírt Románia történelem elkerülhetetlen nélkül, hogy ne tükrözze a szocialista Románia területén élő nemzetiségek történetét is.

— Melyek a nemzetiségtörténeti kutatás alapelvei?

— Az egyikről már szóltam is fennebb: az tudniillik, hogy Románia története a nemzetiségek története is. Osztályunk fő feladata a nemzetiségek sajátos történeti fejlődésének kutatása. A nemzetiségek haladó hagyományainak ápolása, a mult valószínű, pártunk politikája szellemében történő feltárása, a nemzetiségi kutatásnak a romániai történetírás felvirágzásához való hozzájárulása további irányelvei. Arra törekszünk, hogy kutatásainkkal átfogjunk minden nemzetiséget, minden korszakot, hogy szervesen hozzájáruljunk a szocialista hazafiság neveléséhez, végső soron: a román nép és az együttélő nemzetiségek egységének megerősítéséhez, a kölcsönös megbecsülés, tiszteltetelmélyítéséhez. Ezért tartom például nagyon fontosnak azt, hogy osztályunk kutatói — és külső munkatársai — szorosan bekapcsolódjanak a román történetiségekkel közösen folytatott kutatómunkába is. A közös multat közösen kell feltárunk.

— Közel egy év telt el a nemzetiségtörténeti kutatóosztály megalakulása óta. Hogyan fogtak a munkához, milyen területeket ölel fel tevékenységük?

— Mindenekelőtt igyekeztünk minél szélesebb együttműködési kapcsolatokat kiépíteni, felmérve a lehetőségeket — nem utolsósorban a nemzetiségtörténet kutatására alkalmas és képzett kaderek az osztállyal való együttműködésének lehetőségeit országos viszonylatban —, összeállítottuk a kutatási tervet. Kapcsolatokat építettünk ki a Társadalom- és Politikai Tudományok Akadémiájának kolozsvári, marosvásárhelyi, szibeni fiókjával, a kolozsvári egyetem tanáraival, a megyei múzeumokkal, középiskolai tanárokkal és általában mindenki, aki támogatást tud nyújtani munkánkban. A Iorga Történeti Intézet nemzetiségi kutató csoportja ugyanis nem elég népes ahhoz, hogy teljes mértékben átfogja a nemzetiségtörténeti kutatás nagyon sokoldalú és nem egyszer bonyolult, ellentmondásos kérdéseit. Munkánkban több területre van: egyrészt forrásmunkák (okleveleket, naplókát, jegyzőkönyveket, összeírásokat stb.), erdélyi magyar és német nyelvű elbeszélő forrásokat (naplókat és krónikákat), ujkori és legújabbkori forrásokat akarunk kiadni. (Például a munkásmozgalom és munkásművelődés nemzetiségi vetületeiről.) Szeretnénk ezenkívül egy tanulmányosorozatot beindítani, Tanulmányok az erdélyi magyarság, illetve németiség történetéből címen. Kutatásaink mai szintjén egyelőre részlettanulmányokról lenne szó, átfogó szintézisre még nem vállalkozhatunk.

Osztályunk bekapcsolódik a Társadalom és Politikai Tudományok Akadémiája által kezdeményezett és országos viszonylatban Gere Mihály, Bányai László és Richard Winter elvtársak által irányított A román nép és az együttélő nemzetiségek története és közös harca témájú kutatásokba. Olyan tanulmányokra gondoltunk, mint például a Rákóczi-féle szabadságharc és a románok, A Horia felkelés és az erdélyi, bánáti, Partium-beli magyar, német és szerb parasztság, az 1848-as magyar emigráció a román fejedelemségekben, valamint a román-magyar együttműködés kérdése a román fejedelemségek egyesülése és az egyesült fejedelemségek korszakában, A. I. Cuza uralkodása idején.

Az 1972-es évben osztályunk és külmunkatársaink témái: a több kötetre tervezett Székely Oklevéltár első kötetének összeállítása (az 1578–92 közötti, Udvarhely széki törvénykezési jegyzőkönyvek gyűjteményét tartalmazza), Pataki József professzor és a jómagam munkája; a Tanulmányok az erdélyi magyarság történetéből első kötetének anyagának összeállítása, amely többek között a nagy jelentőségű zabolai ásatások eredményeiről, az agyagfalvi gyűlésről, Wesselényi Miklós jobbágyfelszabadítási kísérleteiről, az 1945-ös földreformról tartalmazna tanulmányokat. A kötetben

1. Amint arra előző cikkünkben utaltunk, a kolozsvári Babeș-Bolyai Egyetem magyar nyelvudományi tanszékén legnagyobb multira a nyelvjárástani és nyelvtörténeti kutatások tekintenek vissza. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a nyelvudomány más ágának művelésére nem fordítunk megfelelő gondot. A nyelvudomány valamennyi ágának bevonására a kutatás körébe, sajátos helyzeténél fogva, egy tanszék nem vállalkozhat. Ez nemcsak az erők szétforgácsolását eredményezné, megsínylené a munka mennyisége és minősége egyaránt. Éppen ezért mi is arra törekedtünk, hogy a tanszék fejlődésével párhuzamosan csak a legfontosabb kutatási területekkel bővítsük a vizsgálódás körét. Elsősorban olyanokkal természetesen, amelyeknek időszerezése kézenfekvő nálunk és nemzetközi téren egyaránt. Így bontako-

zonban korántsem jelenti azt, hogy ilyen jellegű munka azóta nem folyt. Elégé rendszeresen foglalkoztak vele. Napilapjainkban, hetilapjainkban és folyóiratainkban több száz nyelvűművelő és a nyelvudomány eredményeit népszerűsítő cikk jelent meg. E cikkek természetesen nem pótolják a nyelvűművelő köteteket, éppen ezért a Kriterion és a Dacia kiadó tervébe iktatták több ilyen jellegű munka kiadását.

3. A stilsztika és az irodalmi nyelv története a viszonylag újabb nyelvudományi ágak közé tartozik, éppen ezért ezeknek a módszertana talán a legmodernebb. De a két kutatási terület egyébként is nagy népszerűségnek örvend világszerte mindenütt. Érthető, mivel tárgya mindkétnek a legközvetlenebb nyelvűváltozat, az irodalmi nyelv. Gyakorlati jelentősége az iskolai oktatás szempontjából is nagy, hisz a nyelvoktatás célja a köz- és irodalmi nyelv minél tökéletesebb elsajátítása. Különösen vonatkozik ez az anyanyelvi oktatásra. Nem hagyható figyelmen kívül a kérdés megítélésakor az sem, hogy éppen ez az a két nyelvudományi ág, mely a leginkább erősíti a kapcsolatot a nyelvudomány és az irodalomtudomány között, sőt a stilsztika élvezet bennünk az egyik legszebb tudományágig: az esztétikáig.

A stilsztika és az irodalmi nyelv tanulmányozása terén elért eredmények felsorolása hosszadalmas lenne, mindössze a legfontosabbakra és leginkább közérdeklőkre hívjuk föl a figyelmet. Első helyen a Kis magyar stilsztikát (Bukarest, 1969) említjük, melyet Szabó Zoltán három munkatársával írt. 1970-ben jelent meg Szabó Zoltán Kis magyar stilsztikája. Mindkét könyv rövid idő alatt elfogyott, ami arra utal, hogy az ilyen jellegű érdeklődés kielégítése időszerű feladataink közé tartozik.

Az irodalmi nyelv vizsgálatának fontos területe az írók és költők szokásainak pontos számbavétele, szótári feldolgozása. Magyar viszonylatban is több ilyen készülő szótárról tudunk. Tanszékünk csak büszke lehet rá, hogy az első ilyen szótár nálunk készült el: Horváth Imre költői szótára. E szótárt Balogh Dezső szerkesztette. Tanulságokban gazdag a szótár alapján írt doktori értekezése is a költő szokásairól. Elkészült, illetőleg készül több stilsztikai monográfia is. Dombi Erzsébet nemrég fejezte be doktori értekezését a szinezetizáról a magyar impresszionista költészetben. Nagy Mária, tanszékünk egy másik tagja Vajda János költői stilsztikát dolgozza föl. E-lőkészülőben van egy monográfia az impresszionista stilsztikáról a magyar irodalomban.

4. A névkutatás viszonylag nagyobb multtal rendelkezik, mégis a modern tudományágak sorában kell említenünk, mivel nyelvudományi diszciplínává az utóbbi évtizedekben nőtte ki magát. Az iránta tanúsított nagy érdeklődés oka az, hogy a kutatók hosszú ideig inkább a közneveket tanulmányozták, csak kis mértékben aknázták ki a szókincs egy másik, tanulságokban nagyon gazdag rétegét: a tulajdonneveket. Így kerültek a személynévek, a földrajzi nevek és az állatnevek egyre inkább az érdeklődés középpontjába.

A hazai magyar nyelvudomány művelői e sajátos kutatási terület legismertebb szakembere Szabó T. Attila, a modern magyar földrajzi névkutatás egyik megalapozója. Az utóbbi két évtizedben többen vállalkoztak arra, hogy a névtant műveljék. A földrajzi nevek vizsgálata mellett Kőben foglalkoznak személynévkutatással is. Különösen nagy népszerűségnek örvend a névtan a fiatalabb nemzedék körében. Többen írnak doktori disszertációt e témakörből, még többen államvizsgái dolgozatot. A modern nyelvudományi szempontok sikeres alkalmazása miatt is elsősorban Gergely Pirokska nagyszabású dolgozatát kell megemlítenünk Kalotaszeg személynéveiről.

5. E rövid tájékoztatóból kézzeg volt ellenére is látható, hogy a magyar nyelvudomány művelői nagy erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy lehetőleg minél többet és minél korszerűbben végezzenek el a rájuk háruló feladatok közül. A tudomány azonban nagy távlatokban lélegzik. Egy-két nemzedék mindent nem vehet el. Éppen ezért nagyon fontos feladat a tudományos utánpótlás biztosítása. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy ezen a téren sem állunk rosszul. S hogy ezt nyugodt lelkiismerettel leírhatjuk, az nem is annyira mi, hanem az ifjúság érdeme. Már az egyetemi hallgatók közül sokan írnak államvizsgái dolgozatot a magyar nyelvudományból, majd utána elég sokan iratkoznak be doktorátusra is, s válnak ezáltal a nyelvudomány szakavatott, elhivatott művelőivé.

Nemzetiségtörténeti kutatásunkról

— Beszélgetés dr. DEMÉNY LAJOSSAL —

Az 1972-es évben osztályunk és külmunkatársaink témái: a több kötetre tervezett Székely Oklevéltár első kötetének összeállítása (az 1578–92 közötti, Udvarhely széki törvénykezési jegyzőkönyvek gyűjteményét tartalmazza), Pataki József professzor és a jómagam munkája; a Tanulmányok az erdélyi magyarság történetéből első kötetének anyagának összeállítása, amely többek között a nagy jelentőségű zabolai ásatások eredményeiről, az agyagfalvi gyűlésről, Wesselényi Miklós jobbágyfelszabadítási kísérleteiről, az 1945-ös földreformról tartalmazna tanulmányokat. A kötetben

zolt ki rendre tanszékünkön is a mai nyelv és az irodalmi nyelv, ez utóbbival szoros kapcsolatban a stilsztika tanulmányozása

2. Nyilvánvaló, hogy a mai magyar köz- nyelv tanulmányozása terén a legfőbb feladat a magyarországi nyelvudományra hárul. Olyan kutatási terület ez ugyanis, amelynek művelése nagyobb számú szakembert igényel. Az elért eredmények figyelemre méltók. Elkészült, mint bizonyára sokan tudják, a magyar nyelv kétkötetes tudományos nyelvtana, a magyar nyelv hétköznapi értelmező szótára, a helyesírás

A nyelvudomány műhelyéből (II)

Írta: MÁRTON GYULA, a Babeș-Bolyai Egyetem professzora

megjelenésre szánt tudományos cikkek szerzői hazai magyar történészek. I

Távtávlati terveink közé tartozik a százszok történetére vonatkozó oklevéltár beindítása, a székely oklevéltár folytatása és egy egész sor, a többi nemzetiségek történetére vonatkozó forrásanyag és tanulmány megjelenítése. Szeretnénk továbbá a nemzetiségtörténet egy olyan területére irányítani kutatásainkat, amellyel szemben fokozott a széles közönség érdeklődése, és amelyet mi is nagyon fontosnak találunk: ez a művelődéstörténet. Osztályunk kötelességének tartja azt, hogy bekapcsolódjék a romániai munkásmozgalom történetének kutatásába, a Román Kommunista Párt vezette közös küzdelem feltárásába, mintegy gazdagítva a hazai forradalmi mozgalmak sokoldalúságát azzal a színezettel, amit Romániában a nemzetiségek hozzáállása jelentett ezen a téren is. (

— Utolsó kérdésünk Demény Lajoshoz, a történészhez, a bábolnai felkelés monográfiájának magyar nyelvű feldolgozója, az első eddig ismert román nyelvű nyomtatvány, a Szébenben 1551–53-ban kiadott Evangellarul slavo-román megtalálójához szól: egyéni tervei?

— Jakó Zsigmond professzorral közösen dolgozunk hazánk területének XVI. századi könyv- és nyomdásztörténetén; sürget a székely oklevéltár összeállításánál elvégzett munka; szeretnénk foglalkozni a XVII. századi erdélyi magyar nyomdászattal és könyvtörténettel; jövőre be kell fejeznem (Magyar Andrásal együtt) Wesselényi István XVIII. századi emlékiratának saját alárendezését. Mint láthatja, egyéni terveim nagyjából egybeesnek „hivatalt kötelezettségimmel”. Szeretném, ha minél eredményesebb lenne az a munka, amit a nemzetiségtörténeti kutató osztály és személy szerint Demény Lajos végez a román nép és a romániai nemzetiségek kölcsönös, jobb megismerése, testvériségének elmélyítése érdekében.

Lejegyezte: JAMBOR GYULA

megjavítását jelentős mértékben elősegítő, mintegy 80 000 szót tartalmazó Helyesírási tanácsadó szótár — hogy csak a legfontosabbakat említsük.

A mai nyelv tanulmányozása terén tanszékünk tagjai is eredményesen dolgoztak. Az eddig elért eredmények közül a legjelentősebb a Balogh Dezsőtől, Gálffy Mózes-től és Nagy Máriától kiadott A mai magyar nyelv kézikönyve (Bukarest, 1971). A könyv hasznosságát s egyben tudományos értékét többek közt az is bizonyítja, hogy a Magyar Népköztársaság kétezer példányt rendelt belőle. A könyv valóban hűzágpótló, jelentős mértékben járul hozzá a magyar szakos tanárok és egyetemi hallgatók szaktudásának gyarapításához.

Kisebb jelentőségű ugyan, de nagy szükség volt egy olyan helyesírási szabályzatra is, amely egyrészt világos megfogalmazását tartalmazza helyesírásunk normáinak, másrészt tartalmaz egy, a helyesírás elsajátítását megkönnyítő gazdag szójegyzéket is. Ezt a célt szolgálja a Gálffy Mózes-től, Kelemen Bélától, Márton Gyulától és Szabó T. Attilától kiadott Helyesírási tájékoztató (Bukarest, 1969). Jóllehet nagy példányszámban jelent meg, viszonylag rövid idő alatt elfogyott, talán gondolni lehetne újabb kiadására is.

A magyar köznyelv legfontosabb szavait tartalmazó szótár szerkesztésére mi nem gondolhatunk, ugyanakkor nagyon fontos volna egy, a mai köznyelv közhasználatu idegen szavainak szótári feldolgozása s egy ilyen szótárnak a nagyközönség rendelkezésére bocsátása. Az idegen szavak szótárának megszerkesztése tehát eljövendő feladataink közé tartozik.

A mai nyelv tanulmányozásának fontos ága a nyelvűművelés. Mint ismeretes nálunk eddig mindössze egy kis nyelvűművelő kötet jelent meg (Márton Gyula Irjunk, beszéljünk helyesen, Bukarest, 1952). Ez a-

1972. április 16.,
Vasárnap

Napkelte 5.31, napnyugtá 19.01 órákor. Az évből eltelt 107 nap, hátra van még 259.

- ☆ 1822-ben hunyt el D. G. Levicki orosz festő.
- ☆ 1830-ban hunyt el Katona József író.
- ☆ 1844-ben született Anatole France francia író.
- ☆ 1902-ben hunyt el Nicolae Kalinderu román orvos, tudományos kutató.
- ☆ 1930-ban hunyt el Majakovszkij, híres szovjet költő.
- ☆ 1935-ben hunyt el Panait Istrati költő.

filmek

DACIA: Bullit hadnagy (am.) (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.45). STUDIO: Love Story (am.) (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30). MUREȘUL: Osceola (NDK) (10, 12, 14, 16, 18, 20). IFJUSÁGI: A felszállás (r) (12, 14, 16, 18, 20). Rajzfilmek (10). PROGRESUL (Ujarad): Fekete angyalok (b) (10, 16, 19). CFR (Grădite): A vörös sátor (o-sz) (15, 18). SOLIDARITATEA (Gáj): A hatalom bére (o) (9, 15, 17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: És akkor valamennyit halálra ítélttem (r). INEU: A testvérek (r). CHIȘINEU CRÎȘ: Bádögcsillag (am). NAGYLAK: A bolondok hete (r). KÜRTÖS: A várakozás (r). PANKOTA: Rómeó és Julia (a). SEBES: A zene hangja (a). SZENTANNA: Sohasem énekeltem apámnak (am). PÉCSKA: Az estély (r). ȘIRIA: Hely a szerelmeseknek (fr). VINGA: Höltyös betyárjai (r). BUTTYIN: A hatalom bére (o).

HÉTFOTÓL

DACIA: A nagydíj (am) (9.30, 13, 16.30, 20). STUDIO: A Vörös Tér (sz) (10, 15, 18). MUREȘUL: Távoli tájak varázsa (NSZK) (10, 12, 14, 16, 18, 20). IFJUSÁGI: Csermen (sz) (10, 14, 16, 18, 20). PROGRESUL (Ujarad): Post restant (r) (17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): Boszorkányvadászat (cs) (17, 19). CFR (Grădite): A rértorony (cs) (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Napraforgó (sz). INEU: Örvényben (m). CHIȘINEU CRÎȘ: Bivalyfeleke viz (r). NAGYLAK: Ismét a szerelemről (sz). KÜRTÖS: A rértorony (cs). PANKOTA: A gyilkos a házban van (m). SEBES: A milicán történet (sz). SZENTANNA: Hármassz. el-tenörzés (sz). PÉCSKA: Ezópusz (b). ȘIRIA: A renegát (NDK). VINGA: Galileo Galilei (b-o). BUTTYIN: A zene hangja (am).

színház

Vasárnap, április 16-án 16 és 20 órakor Gaitale (bérletstílnet).

bábszínház

Vasárnap, április 16-án 10.30 órakor felitta főrő inimă.

televízió

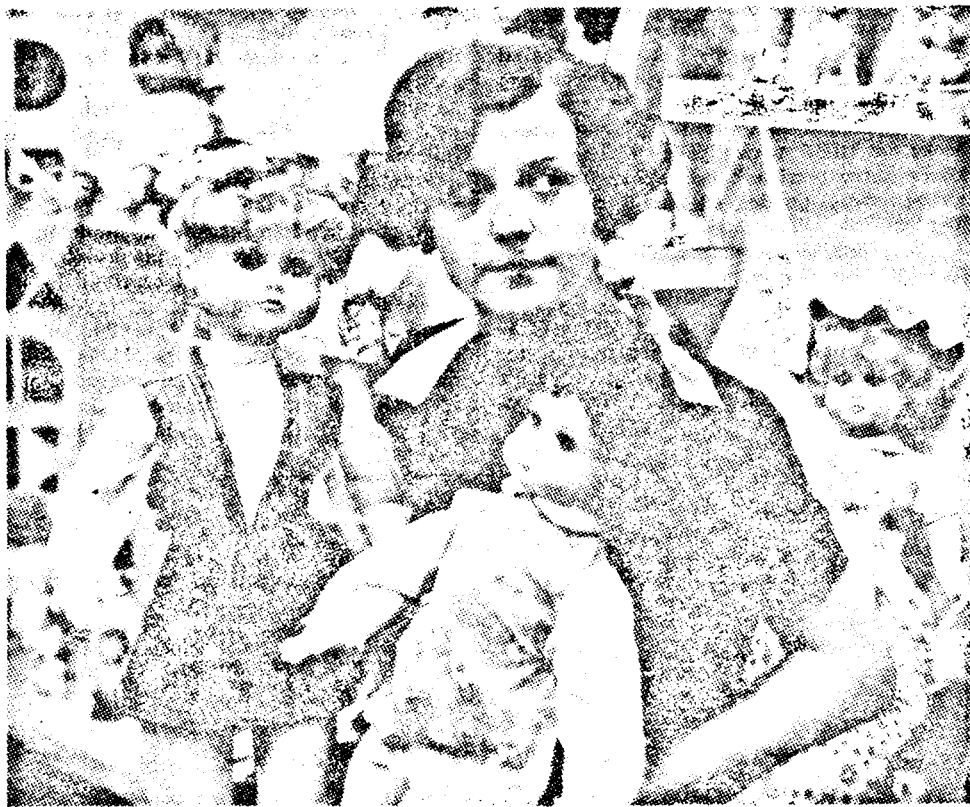
VASÁRNAP

8.15 Reggeli torna. 8.30 Pioniroknak. 10.00 Faluműsor. 11.10 Leonard Bernstein a zenéről. 12.00 A haza védelmében. 12.30 Magyar nyelvű adás: Pillanatképek; Riport-film országos ifjúsági építőtelepekről; Sebők Klára énekel; Gyermekműsor. 14.00 Sport: labdarúgás — Dinamo—Marosvásárhelyi ASA (A-osztály); Torna: Románia nemzetközi tornászajnoksága, 16.00 Vasárnapi mozaik. 17.10 Az óriások földje. 18.00 Megyei közí kórusverseny. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 A hét riportja. 20.30 Távol a bolond világtól — angol játékfilm. 22.40 Dániai képek. 23.00 Híradó. 23.15 Torna: Románia nemzetközi tornászajnoksága.

HÉTFO

15.35 Vakáció. 16.35—17.00 Orosz nyelv tanfolyam (a 11. lecke ismétlése). 17.40 Autósoknak. 18.00 Otthonunk. 18.45 Színházi hírek. 19.10 Kulturális-művészeti újdonságok. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.15 A Musat-nemzettség — 11. rész. 21.15 A holnap világa: lakáskultúra, urbanisztika. 21.40 Leonard Bernstein a zenéről (ismétlés). 22.30 24 óra. 22.50 Jégkorong világbajnokság: A-csoport: Csehszlovákia—Svédország (III. játékidő).

Tájékoztató

B A B Á K.
(KELEN FERENC felvétele)

A Népi Egyetem műsora

APRILIS 17—21. KÖZÖTT

Hétfő, április 17, 17 óra — Tegnap és mai Románia kurzus: A Praha-völgye (vetítéssel). Előadó: Manoliu Filip tanár.

Kedd, április 18, 17 óra — Diplomácia a történelem folyamán kurzus: Az orosz diplomáciai iskola. Előadó: Lazăr Aurel tanár.

Szerda, április 19, 17 óra — Kultura és civilizáció (magyar nyelvű) kurzus: Az élet lehetséges a világgyetemben. Előadó: dr. Xántus János, Kolozsvár.

Csütörtök, április 20, 17 óra — A román társadalom dinamikája kurzus: Arad a szocialista építés éveiben. Előadó: Toduța Gheorghe, az RKP Arad megyei bizottsága gazdasági bizottságának elnöke.

Csütörtök, április 20, 17.30 óra — Csillagászati kurzus (IV. lecke): Változó csillagok (vetítéssel). Előadó: Bercei Eugen, egyetemi tanársegéd, Temesvár.

Péntek, április 21, 17 óra — Ifjúság és jelenkor kurzus: Ember- és emberség-eszmé a marxista filozófiában. A szocialista rendszer emberének személyisége. Előadó: Zăvoianu Dorel tanár, az RKP Arad megyei bizottságának titkára. Az előadást művészeti film követi.

hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara vasárnap, április 16-án délelőtt 11 órakor hangversenyt tart a Kulturpalota nagytermében.

VEZÉNYEL: Aczél Ervin (Nagyvárad), közreműködik: Liana Șerbescu zongoraművész (Bukarest).

MŰSORON: Grigoriu: Simfonia cantabile; Chopin: I. E-moll zongoraverseny; Hindemith: Mathis, a festő.

Jegyek a Kulturpalota pénztáránál.

SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZERTÁR

Ma egész nap, hétfő reggelig, a Köztársaság uti 72-es számú gyógyszerár tart nyitva.

időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: Ma, április 16-án változó idő, jobbra felhős égbolttal. Helyenként kisebb eső, záporos, néhol zivatar lehetséges. Mérsékelt, időközönként megélénkülő nyugati, északnyugati szél. A hőmérséklet lassan csökken. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4 és 9, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 15 és 20 fok között változik.

Várható időjárás április 17-én és 18-án: továbbra is változó idő. Átmeneti felhőzet és helyi eső lehetséges. A hőmérséklet — főleg az éjszakai órákban — csökken.

Szerkesztette

BALAJ KATALIN

Előzetes filmkockák

A Metro-Goldwyn-Mayer stúdió színes, panorámkus változatban készített filmet a nagy autóversenyek pilótáinak életéről. E halált megvető sportemberek élete reflexeik gyorsaságától, idegrendszerük acélságától függ. A versenykocsikat gyártó cégek nagy kiszolgáltattai ők: a motor, a technika rabszolgái.

John Frankenheimer rendkívül izgalmas alkotása a Monte Carlo-i Grand Prix három pilótájának sorsát követi nyomon a csillogástól a mellőzésig, a feledésig.

A film szereplői: James Garner, Yves Montand, Francoise Hardy és a nemrég tragikus körülmények között elhunyt sokszoros világbajnok Jim Clark.

A Nagydíjat hétfőtől a Dacia moziban vetítik.

☆

A Vörös Tér című szovjet filmet a Studio mozi tűzte jövő heti műsorára. A múlt év novemberében a Szovjet Filmhét megnevezéssel vetítették először Aradon a Dacia moziban Vaszilij Ordinszkij 1970-ben készült alkotását. A fiatal rendező jelen volt az aradi gálaesten.

A szovjet hadsereg félszázados évfordulójának állít emléket a Vörös Tér.

A megyei pártkabinet közli

Április 17, hétfő, 17 órakor:

— Politikai gazdaságtan III. év, megbeszélés a pártkabinetnél.

— Filozófia III. év, megbeszélés a pártkabinetnél.

— Történelem III. év, megbeszélés a pártkabinetnél.

Április 18, kedd, 17 órakor:

— Politikai gazdaságtan I. év, előadás a Mezőgazdasági Liceumban.

— Filozófia I. év, megbeszélés a pártkabinetnél.

— Történelem I. év, megbeszélés a pártkabinetnél.

Öt perc kikapcsolódás

VIZSZINTES: 1. Svéd író, főműve a Gösta Berling c. regény, amely világhírt szerzett neki, 1909-ben megkapta az Irodalmi Nobel-díjat. 8. Két szó: Női hang és a Román Autóklub közhasználatu rövidítése. 9. Tapasztalati alapon tanulságot von le. 11. A Halotti beszéd egyik szava. 12. Arany János Fülemüle c. költeményének egyik főszereplője. 14. Német előjáró szó. 15. Peru ősi kultúrája. 17. RVE. 19. Ész (ékhíba). 21. A jelenkori magyarországi irodalom egyik kiemelkedő alakja. 23. Az egyik francia e betű. 24. Észak-európai nép. 25. Az egyik legnagyobb magyar regényíró. Műveinek száma több mint százra tehető.

FÜGGŐLEGES: 1. Nagy olasz költő, az aktív romantizmus képviselője. 2. Francia regény és esszéíró, 6 írta a Fracasse kapitány című kaizandregényt. 3. Névtű. 4. Résztvénytársaság. 5. Francis ... a Love story című film zenéjét is ő szerezte. 6. Kiseb fiutestvér becézése. 7. Nagy francia realista író, 1921-ben, három évvel halála előtt megkapta az Irodalmi Nobel-díjat. 10. Kicsinyítőképző (ékhíba). 13. Keverve, könnyű. 16. Forma. 18. ... és arany, Ady egyik versciklusának címe. 20. Ritka női név. 22. Y.J.

Beküldendő: vízszintes 1, 12, 21, 25 és függőleges 1, 2, 7, 18.

1		2	3	4	5	6	7
			8				
9	10				11		
12				13		14	
		15			16		
17	18			19		20	
21			22		23		
24			25				

Helyes megfejtés (április 9): Barabás, Lope, Sue, Bubulina, Biri, Sör és tea, A per. Április 10: Szentanna-tó, Babele, Békás-szoros, Govora.

— Mit csináltak a homokban gyerekek? — kérde anyuka.

— Építőtelepesdit játszunk — válaszol a kis Gyurka.

— Akkor miért tömőd tele Pistike száját homokkal?

— Hát ő a betonkeverő.

Az OCMAD hírei

A néhány nappal ezelőtt megnyitott Cernei utcai vegyesüzlettel, az OCMAD (a kisipari szövetkezetek kereskedelmi szerve) saját kiskereskedelmi egységeinek száma Aradon és a megyében 19-re növekedett. Megtűntek, hogy a közeli napokban, május elseje tiszteletére, Soborsinban nyílik meg a huszadik üzlet. Itt figyelembe véve, hogy Soborsin főútvonalon fekszik és sok az átutazó turista, a többi között népművészeti és kézműipari, illetve más ajándék- és emléktárgyakat árusítanak majd. Aradon pedig, ugyancsak május elsejéig, a Filimon Sirbu téren, az OCMAD vegyes cikkeit forgalmazó előrusító bódét létesít.

A korai tavaszra és a remélhetőleg ugyancsak korán érkező nyárra, így tehát a turisztikai idény kezdetére való tekintettel az OCMAD gondoskodott az Artizánat jellegű üzletek bőséges ellátásáról. Különböző népi szötteket szereztek be az ország több megyéjéből. Gazdag és még gazdagabb lesz a választék ezekben az üzletekben a kerámiatárgyakból, főleg a csikádalmi fekete és Rorezni színes kerámiából. De bőséges lesz a választék a fa dísz tárgyakból is. A hazai és a külföldi turistáknak, átutazóknak lesz tehát miből válogatniuk, ha értékes emléktárgyakat akarnak vásárolni.

Kétségtelen, hogy az OCMAD legjobban ellátott és egyben legnagyobb forgalmat lebonyolító egysége a Köztársaság utján lévő konfekció- és szőnyegüzlet. Ide is számos új termék érkezett és érkezik ezekben a napokban. Ilyenek a kis sorozatban gyártott új, modern női jersey-ruhák, a könnyű, Siciliana tergalból készült kosztümök, a csipke és muszlin szerű anyagból gyártott bluzok stb. A férfiak számára is érkeztek tergalöltönyök, az utóbbiak anyaga hazai és kínai tergalzövet.

Az OCMAD vegyes-üzleteiben Aradon és a megyében gazdagodott a lábbelik választéka is. Sokféle női antilop, lakk és bőrkombinációjú körömcipőt, szandálcipőket kaptak az üzletek. De érkeztek férfi bőrtalpas cipők és szandálok is. A strand-szezon még nem kezdődött ugyan meg, de az OCMAD raktáraiba már megérkeztek (és hamarosan az üzletekben is kaphatók lesznek) a különféle strandcipők.

Hibaigazítás

Lapunk április 15-i számának 4. oldalán Téka rovatunkban a Misl, a csillagos homlokú című ismertető második hasábjának 5—8 sorában a szöveg helyesen így hangzik: „nagyapó, az irástudatlan Sütő Mihály uradalmi cseléd — „Mikszáth és Greang versenyfarsa” — meséi, valamint a gyermek könyv iránti vonzódása...”

Tegnap reggel megkezdődtek a tüzesetek elhárításával kapcsolatos országos tanácskozás munkálatai, amelyet Románia Szocialista Köztársaság Tűzoltó Parancsnoksága, a helyi gazdaság és adminisztrációs állami bizottságával, valamint a megyei pártbizottság és a megyei néptanács végrehajtó bizottsága és a megyei tűzoltó csoport együttműködésével szervezett meg Aradon.

A tanácskozás munkálatain, amelynek témája a civil tűzoltó egységek tevékenységének irányítása a néptanácsok végrehajtó bizottságai és a tűzoltó csoportok által, részt vesznek a megyei néptanácsok végrehajtó bizottságainak titkárai, a helyi állami adminisztrációs igazgatóságok megyei igazgatói és a megyei tűzoltó csoportok kioldottai.

A tanácskozás munkálatait Guțu Constantin ezredes, Románia Szocialista Köz-

társaság Tűzoltó Parancsnokságának helyettes parancsnoka nyitotta meg. Ezt követően Zimbran Pascu elvtárs, a megyei néptanács végrehajtó bizottságának első alelnöke a tanácskozáson résztvevőknek tolmácsolta az RKP Arad megyei bizottságának és a megyei néptanács végrehajtó bizottságának üdvözlését.

A munkálatok első napján több tájékoztató hangzott el, melyeket vita követte az említett témával kapcsolatban. A vita során azonkívül, hogy megemlítették a tüzesetek elhárítása terén elért eredményeket, számos javaslat hangzott el a szóban forgó kérdésben.

Az első nap programjában szerepelt még egy gazdag tapasztalatcsere megtartása Radna és Lippa helységeken, ahol megtekintették a civil tűzoltó egységek tevékenységét.

A tanácskozás folytatja munkálatait.

BELPOLITIKAI KRÓNIKA

(Folytatás az I. oldalról)

sor egyébként az Államtanács napvilágot látott törvényerejű rendelete szerint a Nagy Nemzetgyűlés hatodik törvényhozó ciklusának nyolcadik ülésére, melynek előkészítését az állandó bizottságok munkálatai révén olvasóink is nyomon követhették.

Kitüntették

a Kommunista Ifjúsági Szövetséget a Szocializmus Győzelme érdemrenddel. A pénteken tartott ünnepségeken, melyek betetőzték a KISZ féléves évfordulójának ünnepségsorozatát, pártunk főtitkára hangsúlyozta: „A Kommunista Ifjúsági Szövetség forradalmi szervezet és egész története a forradalmi harc valóságos eposza”. És ez az értékelés, a hősi eposzai való

hasonlat kötelez. Arra, hogy a nagy évforduló, a magas kitüntetés az ifjúsági szervezetek munkájának további javulásához kell hogy vezessen. Hiszen a mai fiatalok már a kommunizmusban fognak élni. A kommunizmus meg olyan lesz, ahogyan azt nekünk itt, most és az elkövetkező időszakban sikerül megalapoznunk és megalkotnunk. Végeredményben a most kitüntetett Kommunista Ifjúsági Szövetség tagjaitól is függ országunk, társadalmunk, népünk jövője.

Gazdag volt belpolitikai eseményekben az elmúlt hét. Rövid írásunkban csupán a legjelentősebbekre volt alkalmunk kitérni, hiszen a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom eseményekben sűrű hétköznapijaiban mindannyiunk munkája, szava, hozzájárulása és lelkesedése belpolitikánkhoz tartozik.

Románia TTOT-küldöttsége befejezte látogatását az NDK-ban

BERLIN. — Ștefan Deju, az Agerpres tudósítója jelenti:

Románia Szocialista Köztársaság Tudomány- és Technológiaügyi Országos Tanácsának küldöttsége, amelyet Gheorghe Cioară, a tanács elnöke vezetett, befejezte az NDK-ban tett látogatását. A küldöttség április 14-én a tudományos és műszaki kutatásra vonatkozó együttműködési programot, valamint az 1972–1973. évi tudomá-

nyos és műszaki munka irányításával és tervszerűsítésével kapcsolatos konzultációs tervet írt alá.

Az okmányokat román részről Gheorghe Cioară, az NDK részéről pedig Günter Prey tudomány és technikaügyi miniszter írta alá. Jelen volt Vasile Vlad, Románia nagykövete az NDK-ban.

A román küldöttség április 15-én reggel hazautazott.

Az Apollo-16 három űrhajója: John Young parancsnok, Charles Duke, a holdmodul pilótája és Thomas Mattingly, a vezérkabin pilótája.

A visszaszámlálás rohamosan közeledik a zéróhoz. Ma, greenwichi idő szerint 17.54 órakor az Apollo-16 űrhajó utnak indul a Hold felé. Ez lesz a 8. pilótás holdexpedíció és az 5. holdrészállás. Mint ismeretes, az Apollo-16 három űrhajója John Young, Charles Duke és Thomas Mattingly.

Négy napos ut után, csütörtökön Young és Duke leszáll a Hold déli féltékén. A holdmodul (Orion) az óriási Descartes-kráterről 80 kilométerre északra és a holdfelszínre. A két űrhajónak villamos holdtelepjárója lesz, akár csak Scottnak és Irwingnek. Tekintettel arra, hogy Scott és Irwing fáradtságról panaszkodott, az új expedíció öt órával többet tölt a Hold felszínén, s az időt pihenésre fordítja.

Sokan feltehetik a kérdést, mi cél szolgál a holdkutatás. Az utóbbi 11 év folyamán nem kevesebb, mint 39 szovjet és amerikai holdszonda indult utnak. Amint az expedíciók során kitűnt, a Hold kiváló kutatólaboratórium. A tudomány két fontos kérdésre nem talált még választ: hogyan és mikor keletkezett a Hold? Márpedig a két kérdés megválaszolása igen fontos lenne a Föld és az egész Naprendszer története szempontjából is.

Szocialista országok művelődésügyi minisztereinek tanácskozása

BERLIN. — Ștefan Deju, az Agerpres tudósítója jelenti:

Április 11 és 14 között Berlinben tanácskozás zajlott le a következők részvételével: Pavel Matev, Bulgária NK Művészeti és Művelődési Bizottságának elnöke, Miloslav Bruzek, a Cseh SZK művelődésügyi minisztere, Miroslav Valek, a Szlovák SZK művelődésügyi minisztere, Klaus Gysl, a Német DK művelődésügyi minisztere, Stanislaw Wronski, a Lengyel NK művelődés- és művészetiügyi minisztere, Dumitru Popescu, Románia Szocialista Köztársaság Szocialista Művelődési és Nevelési Tanácsának elnöke, Ilku Pál, a Magyar NK oktatási és művelődésügyi minisztere, Jekatyerina Furceva, a Szovjetunió művelődésügyi minisztere.

A kölcsönös megértés baráti légkörében lefolyt tanácskozáson a miniszterek tapasztalatcserét folytattak országok kulturális építéséről, tájékoztatták egymást a kultúra terén elért sikerekről, a művelődés növekvő szerepéről a szocialista és a kommunista társadalomban, s az imperialista ideológia elleni harcban.

Ezenkívül megvitaták a tanácskozáson részt vevő országok kulturális együttműködésének aktuális kérdéseit.

A tanácskozás résztvevői hangsúlyozták a szocialista országok aktív szerepét a nemzetközi kulturális együttműködés fejlesztésében, s főleg a kulturális cserék bővítésének szükségességét az európai országokkal, hogy — a Varsói Szerződésben részt vevő államok Politikai Tanácskozó Bizottsága által ez év januárjában Prágában elő-

gadott az európai békére, biztonságra és együttműködésre vonatkozó Nyilatkozat szellemében — kulturális eszközök segítségével is előmozdítsák az európai biztonságot és béke ügyét.

A tanácskozás résztvevői úgy vélik, hogy a műalkotások és az országok közötti kulturális együttműködés számottevően hozzájárulhat a népeknek, a világ összes haladó erőinek a harcához az imperialista leigázási és agressziós politika ellen.

A tanácskozás résztvevői mindenben támogatják Vietnam Demokratikus Köztársaság kormányának folyó év április 11-i nyilatkozatát a Vietnam Demokratikus Köztársaság elleni USA-agresszió eszkalációjával kapcsolatban, s követelik az imperialista agresszió azonnali megszüntetését és az amerikai csapatok haladéktalan kivonását Indokínából.

A művelődésügyi miniszterek elítélik Vietnami Demokratikus Köztársaság és a délvietnami felszabadított övezetek bombázásának felújítását, amelyek következtében emberek halnak meg, megsemmisülnek a vietnami nép kulturális értékei, amelyek az egyetemes kultúra részét alkotják. A tanácskozás résztvevői felhívják az összes művészeti és kulturális dolgozókat, nyilvánítsák ki aktív szolidaritásukat a vietnami néppel, támogassák alkotásaikkal és szociális akcióikkal Vietnam igazságos, hőses harcát.

A tanácskozás idején a Berlinben tartózkodó művelődésügyi miniszterek találkoztak Willi Stoph-al, a Német DK Minisztertanácsának elnökével.

Iraki–iráni határincidensek

BAGDAD (Agerpres).

A France Presse, az Associated Press és a Reuter a bagdadi rádióban felolvasott katonai közlemény alapján arról számol be, hogy április 11-én iráni katonák a határmenti Khannakin tartományban rölöttek az iraki rendőrség egyik gépkocsijára. Másnap tüzet nyitottak arra a gépkocsira, amelyet az iraki hatóságok a felgyúlt autót elvontatására küldtek a helyszínre. Az irakiak visszatüzeltek. A fegyveres összecsapás április 14-én ért véget.

TEHERÁN (Agerpres).

Az iráni fegyveres erők nagyvezérkarának szombat délután kiadott közleménye szerint, amelyet a France Presse, az Associated Press és a United Press International továbbított, „iraki katonák Kurdisztánban, Naphti Shah közelében, április 10-én elfogtak három iráni csendőrt”.

A közlemény leszögezi, hogy az iraki–iráni határincidensek április 10-én kezdődtek az említett akcióval és április 14-ig folytatódtak.

Ismét a Hold felé

Az eddig összegyűjtött 173 kilo holdanyag egytizedét 17 ország nem kevesebb mint 800 tudósa elemezte. Mint kitűnt, a holdbéli és a földi kőzetek vegyi összetétele és minden bizonnyal kialakulásának módja merőben más. Young és Duke kristályos kőzeteket gyűjt a Descartes-kráterben, mert a tudósok szerint ezek a legregibbek, a Hold és a Naprendszer keletke-

zésének kezdeti időszakából származnak. A két űrhajós holdport is hoz magával. A tudósoknak egyelőre nem sikerült kideríteni, hogy a holdkőzetek mágnessége miért olyan csekély, a földi kőzetek mágnességének csupán az ezredrésze. Az Apollo-16 egy holdmintát is visz magával. Az Apollo-14 expedíció során szerzett mintát időközben teljesen mágnestelenítették és most azt kívánják megfigyelni, hogy a Holdon ismét mágneses lesz-e vagy sem.

A Hold köztudomásulag hideg égitest, de a mérések során (két méter mélyre nyomott hőmérőkkel) csekély hőmérsék-

letemelkedést észleltek. Az eddigi megállapítások szerint a hő radioaktív bomlástermék.

A Holdon felszerelt szeizmométerek tanúsága szerint a Hold nyugodt égitest, naponta átlag egy rengés fordul elő itt a földi egymillióval szemben.

Az Apollo-16 expedíció során ibolyántuli sugarakkal működő fényképező készüléket és sugárdetektort szerelnek fel a Holdon. Az előbbi mintegy 10 000 felvételt készít különböző égitestekről, közöttük a Földről, az Androméda-ködről, a Magellán-felhőről, továbbá igyekszik kimutatni hidrogén és nemesgázok jelenlétét a naprendszerben, valamint távolabbi galaxisokban.

Az Apollo-16 — elsőként az Apollo-expedíciók között — 60 millió mikrobát, kertészáza magvait, babszemeket, homoki garnéta tojásait viszi magával és hozza vissza, hogy segítségükkel tanulmányozzák a kozmikus sugárzás hatását.

Az Apollo-16 április 28-án tért vissza, az űrhajósokat a Triconderoga repülőgép-anyahajó veszi a fedélzetére a Csendes-óceán központi övezetében.

Nicolae Ceaușescu elnök üzenetét nagyra értékelik az UNCTAD-értekezlet küldöttei

SANTIAGO DE CHILE. — Eugen Pop, az Agerpres tudósítója közli:

Az ENSZ III. Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája már a plenáris ülések vitájának kezdeténél arról tanuskodik, hogy realista, konstruktív módon igyekeznek felvetni a népek általános haladását szolgáló nemzetközi kooperáció szükségességét.

A konferencia küldötteivel folytatott beszélgetésekből kitérnek a véleményeknek az a közös eleme, hogy az UNCTAD III. konferenciáján konkrét megoldásokat kell találni a nemzetközi együttműködésre a gyengébbfejlettség felszámolása érdekében. Az Anton Vratușával, a jugoszláv küldöttség vezetőjével, Hernan Santa Cruzsal, a chilei küldöttség vezetőjével és Luis Marchanddal, a perui küldöttség vezetőjével folytatott megbeszéléseim keretében alkalmam volt megismerni olyan véleményeket, amelyek hangsúlyozva a harmadik világ problémáinak bonyolultságát és nehézségeit, ugyanakkor kifejezik azt a meggyőződést, hogy az UNCTAD-III. vitája ténylegesen elősegítheti a fejlődés iránti törekvések fokozatos valóra váltását.

E beszélgetések során megállapíthattam azt is, milyen nagyra értékelik országunk álláspontját, amelyet Nicolae Ceaușescunak, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa elnökének az UNCTAD-értekezlethez intézett üzenete tükrözött. Nagyra értékelik azt is, milyen világosan fejt ki az üzenet, hogy Románia osztozik az erőteljes, független gazdaság megteremtésének utjára lépett országoknak abban a gondjában, hogy a gazdasági, tudományos, műszaki és kulturális nemzetközi kapcsolatokat a sokoldalú haladás, a népek közötti közeledés és egyetértés eszközeivé tegyék. „Nagy hatással volt rám Ceaușescu elnök üzenete” — jelentette ki Anton Vratușa, Jugoszlávia Szövetségi Végrehajtó Tanácsának alelnöke. „Az üzenetben mindazok a gondolatok tükröződnek, amelyek Jugoszláviát is foglalkoztatják ezen a területen — mondotta. Nagy örömmel hangsúlyozom, hogy a román és a jugoszláv delegáció között mind itt, az UNCTAD-nál, mind pedig más nemzetközi

összejöveteleken harmonikus, gyümölcsöző és testvéri együttműködés honosodott meg”.

Hernan Santa Cruz nagykövet, a chilei delegáció vezetője nagy tisztelettel és elismeréssel beszélt Nicolae Ceaușescunak, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa elnökének üzenetéről, s hangsúlyozta, milyen nagy jelentőségű országunk álláspontja, amely szerint az összes népek gazdasági és társadalmi fejlődése szorosan összefügg olyan új kapcsolatok előmozdításával a nemzetközi életben, amelyek a teljes jogegyenlőség, a nemzeti függetlenség és szuverénitás, a belügyekbe való be nem avatkozás és a kölcsönös előnyök elvével alapulnak. „Mint ismeretes — mondotta Hernan Santa Cruz — Allende elnök avatkozásában kifejtette, hogy Chile az összes országok függetlensége és szuverénitása maradéktalan tiszteletben tartásának elveire alapozott nemzetközi együttműködési politikát kíván folytatni”. Luis Marchand, a perui küldöttség vezetője rámutatott, hogy Nicolae Ceaușescu elnök üzenete „a konferenciának nyújtott nagy és fontos támogatást jelent”, majd így folytatta: „Románia elnöke egy olyan konstruktív elgondolást juttat kifejezésre, amely támogatja az összes népek gyorsabb fejlődésére irányuló törekvéseket, a világban jelenleg létező nagy különbségek felszámolását”. Marchand ezenkívül rámutatott, hogy kiemelték politikai és erkölcsi értékűek az üzenetnek azok a gondolatai, amelyek szerint meg kell szüntetni a diktátum és a presszió politikáját a nemzetközi kapcsolatokban, fej kell számolni a kolonializmust és a neokolonializmust. „Egyetértünk ezzel az állásponttal. A be nem avatkozás és az államok teljes jogegyenlősége a nemzetközi kapcsolatok sarkalatos tételei kell hogy legyenek. Az utóbbi három évben Peru következetesen küzd ezeknek az elveknek a győzelméért. Nagyra becsüljük Románia együttműködését a fejlődő országokkal. Ezért mondtam, hogy országuk elnökének üzenetét a konferenciának nyújtott nagy és fontos támogatásnak tekintem”.

Ketebi Moydiba Nondzsolomba, Zair Köztársaság külügyminiszter-helyettese a következő nyilatkozatot tette: „Csodálom azt az állandó gondoskodást, amelyet ez a nagy államférfi a maga és a román nép nevében tanúsít a népek közötti igazi barátság és a hatékony nemzetközi együttműködés meghonosítása iránt”.

A Telex rovatot és a Nemzetközi élet oldalt
FRISS PANIÁN IVÁN
szerkesztette

A Reuter hírgyűjtemény a tanzániai rádiót idézve közölte, hogy 13 Mocimboa-ból felszállt portugál repülőgép behatolt Tanzánia légterébe és megtámadta Kítaya határmenti helységeit. Egy hivatalos szöveg közölte, hogy ezt megelőzően másik két portugál repülőgép támadta Kítayát, s a tanzániai légelhárító tüzérsg lelőtte az egyik gépet.

Amint az Uj Kína hírgyűjtemény közli, a Kinai NK és a Mauritius-sziget elhatározta, hogy nagykövetségi szinten diplomáciai kapcsolatokat létesít.

Rio de Janeiroban a hadbírósg életfogytiglani börtönre ítélte kilenc személyt, aki 1970 júniusában részt vett von Holleben nyugatnémet nagykövet elrablásában és egy rendőrt meggyilkolásában. Hat vádlottat távollétében ítéltek el.

A nyugatnémet nagykövet elrablását a brazil hadsereg volt kapitánya, Carlos Lamarca szervezte meg, aki 1971 szeptemberében a rendőrökkel való összetűzésében életét vesztette.

Mint ismeretes, von Holleben nagykövetet több politikai fogoly szabadon bocsátása ellenében, a rablók szabadon engedték.

A belfasti hatóságok terrorista akciók megelőzéséért április 17-től 11 és 18 óra között közlekedési tilalmat vezetnek be a város központjában a gépjárművek számára.

Salvador Allende fogadta Nicolae Nicolaet és Ion Mineut

SANTIAGO DE CHILE. — Eugen Pop, az Agerpres tudósítója jelenti:

Salvador Allende, Chile Köztársaság elnöke a La Moneda palotában fogadta az UNCTAD-értekezleten részt vevő román delegáció vezetőjét — Nicolae Nicolaet, a Külkereskedelmi Minisztérium miniszteri rangú államtitkárát, valamint Ion Mineut, a bányai, kőolajipari és geológiai miniszter helyettesét, aki gazdasági kormányküldöttség élén Chilében tartózkodik.

Nicolae Nicolaet miniszter átadta Salvador Allende elnöknek azt az üzenetet, amelyben Nicolae Ceaușescu, Románia Államtanácsa elnöke kifejezi jókívánságait, s hangsúlyozta, reméli, hogy a III. UNCTAD-értekezlet, amelynek lefolytatása érdekében a chilei kormány és nép nagy erőfeszítéseket tett, a várt sikerrel jár. Ion Mineu meglegedését fejezte ki az-

zal kapcsolatban, hogy a román gazdasági kormányküldöttség látogatása alkalmából pótegyezményt írtak alá, amely kiegészíti a román-chilei együttműködési és műszaki kooperációs egyezményt. A pótegyezmény az ásványok, szénfémek kitermelésével kapcsolatos kooperációra és műszaki-tudományos együttműködésre vonatkozik, s új távlatokat nyit a két ország kölcsönösen előnyös együttműködése előtt.

Salvador Allende elnök köszönetet mondott az üzenetért, és szívélyes üdvözlését és jókívánságait tolmácsolta Nicolae Ceaușescunak, Románia Államtanácsa elnökének és a román kormánynak. Allende elnök egyszerre mind igen nagyra értékelte a román szakemberek hozzájárulását a két ország együttműködésének fejlesztéséhez.

A dél-vietnami hazafiak felszabadították An Loc várost

Tüzérségi támadás Saigon és Da Nang ellen

DÉL-VIETNAM (Agerpres).

A dél-vietnami felszabadító néphadsereg erői szombat délután felszabadították An Loc várost, Binh Long tartomány székhelyét és megsemmisítették a helységben tartózkodó ellenséges alakulatokat. A felszabadulás sajtóügynökség e győzelemről beszámolva megjegyzi, hogy a felszabadító erők jelenleg folytatják a Chon Than közelében állomásozó ellenség bekerítését. Chon Than 26 kilométerre délre van An Loc-tól és 70 kilométerre északra Saigontól.

★

A dél-vietnami hazafiak a szombatira virradó éjjel erős tüzérsg támadást intéztek Saigon és Da Nang ellen. A saigoni Than Son Nhut polgári és katonai repülőtérén az ellenség nagy anyagi és embervesztéseket szenvedett, a Da Nang-i támaszponton több repülőgépet és helikoptert vesztett.

A saigoni csapatok kritikus helyzetben vannak az északi fronton, Hue övezetében is. A hazafias egységek felfejlődtek az A Shau völgyben és intenzív tüzérsg tüz alatt tartják a több mint egy hete bekerített Bastogne amerikai-saigoni támaszpontot.

★

A dél-vietnami hazafias erők szombaton elfoglalták a Magas Fennsíkok övezetében lévő „Charlie” tüzérsg támaszpontot. A UPI szerint ez a támaszpont kulcsfontosságú az övezetben állomásozó saigoni erők szempontjából.

LEGFRISSEBB HÍREINK

Hírgyűjtemények megjegyzi, hogy az intézkedésre az erőszakos akciók elszaporodása nyomán került sor. Csúpan az utóbbi 48 órában mintegy 50 bomba robbant.

Angel de la Flor perui külügyminiszter az Amerikai Államok Szervezetének washingtoni közgyűlésén elítélte Kuba tartós elszigetelésének politikáját, hangsúlyozta, hogy ez feszültséget okoz, akadályozza az országok kapcsolatainak normalizálását és ellentétben áll az AASZ céljaival.

A CIA és az ITT chilei beavatkozásával kapcsolatosan rámutatott, hogy országa erősen ellenez mindennemű beavatkozást más államok belügyeibe.

Az Iszlambadban összehívott pakisztáni Nemzetgyűlés egyhangulag bizalmat szavazott Zulfikar Ali Bhutto államelnöknek. Ezt megelőzően Bhutto elnök az ülésszakon bejelentette, hogy az ostromállapot április 21-én megszüntethető, ha a Nemzetgyűlés elfogadja az eléje terjesztett ideiglenes alkotmányt.

A pakisztáni államfő felhívta a honpolgárokat, hogy összpontosítsák erőiket az ország fejlesztéséért. Minden energiánkat

a szegénység, az éhínség és az irástudatlanság leküzdésére kell hogy fordítsuk — mondotta Zulfikar Ali Bhutto.

A nyugatnémet Bundestag külügyi bizottságában befejeződött a Szovjetunióval megkötött szerződés vitája és megkezdtek a Varsóban aláírt szerződés megvizsgálását. A bizottság nem hozott semmiféle határozatot az első szerződéssel kapcsolatosan, hanem úgy döntött, hogy április 25-én szavaz mindkét dokumentum tárgyában.

Nixon elnök szombaton befejezte kétnapos kanadai hivatalos látogatását és hazautazott Washingtonba. Amint az Associated Press jelenti, Nixon elnök Pierre Elliott Trudeau kanadai miniszterelnökkel egyezményt írt alá, amelynek értelmében közös intézkedéseket tesznek a két ország határán lévő nagy tavak szennyeződésének megállításáért.

A Ion Crăciun könnyűipari miniszter vezette román gazdasági küldöttség, amely jelenleg ipari csoportok meghívására Svájcban tartózkodik, laboratóriumokat és ku-

latóközpontokat keresett fel, s megbeszélést folytatott a Ciba-Geigy vegyipari csoport igazgató tanácsának küldöttségével. A megbeszéléseken a cserék és a műszaki-ipari együttműködés további fejlődését vitatták meg.

Florian Dănilache elvtárs közlekedés- és távközlésiügyi miniszter április 15-én befejezte svédországi hivatalos látogatását és hazautazott.

A New York Times szombati száma kormánykörökből szerzett értesülésekre hivatkozva arról ír, hogy Nixon elnök parancsot adott, amelynek értelmében a B-52-es bombavetők a délmilitarizált övezettől északra 320 kilométer mélységben hajtsanak végre légitámadásokat Vietnam Demokratikus Köztársaság területe ellen. A France Presse szerint ezekben a légitámadásokban mintegy 150 óriás bombavető vesz majd részt. A vietnami háború kezdete óta ez egyike a VDK területe ellen intézett legsúlyosabb bombatámadásoknak.

A 160 000 tagot számláló Japán Országos Tengerészszakszervezet a dolgozók tavaszi kampánya keretében sztrájkakciókat kezdett. Körülbelül 3 000 hajó tengerészei április 25-ig naponta néhány órára felfüggesztik a munkát.